

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PRIIT PIKAMÄE
prednesené 9. decembra 2021¹

Vec C-184/20

OT

proti

**Vyriausioji tarnybinės etikos komisija,
za účasti:**

Fondas „Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centras“

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Vilniaus apygardos administracinis teismas
(Krajský správny súd Vilnius, Litva)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov – Smernica 95/46/EHS – Nariadenie (EÚ) 2016/679 – Vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje zverejňovanie osobných údajov uvedených vo vyhláseniach o záujmoch – Transparentnosť pri využívaní verejných zdrojov – Predchádzanie konfliktom záujmov a korupcii vo verejnom sektore – Základné práva na rešpektovanie súkromného života a ochranu osobných údajov – Články 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie – Pojem „osobitné kategórie osobných údajov““

1. Anglický filozof Jeremy Bentham, známy ako autor architektonického návrhu väznice označovanej ako Panoptikon, ktorý mal dozorcami nachádzajúcimi sa v centrálnej veži umožniť sledovanie všetkých väzňov uzavretých v jednotlivých celách rozmiestnených po obvodnej centrálnej veži bez toho, aby títo väzni vedeli, že sú sledovaní, uplatňoval svoj záujem o zaistenie transparentnosti aj na verejný život a domnieval sa, že „pohľad verejnosti robí štátnika cnostným“². Podľa vysokého počtu právnych úprav v rámci Európskej únie, ktoré v súčasnosti ukladajú povinnosť zverejňovať aspoň časť obsahu vyhlásení o záujmoch a majetku predstaviteľov verejnej moci, možno tieto slová bezpochyby označiť za prorocké, prinajmenšom pokiaľ ide o navrhovaný mechanizmus.

2. Všetky tieto texty sa snažia nájsť rovnováhu medzi zverejnením a ochranou súkromného života dotknutých osôb. Prejednávaná vec sa týka práve súladu spracovávania osobných údajov spočívajúceho v uverejňovaní časti obsahu vyhlásení o záujmoch na webovej stránke orgánu verejnej moci, ktorý je poverený ich zhromažďovaním a kontrolou, s právom Únie. Jej význam spočíva rovnako v tom, že poskytuje Súdnemu dvoru príležitosť spresniť rozsah pojmu osobitné kategórie osobných údajov označovaných ako „citlivé údaje“.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² „If it be true, according to the homely proverb, ‚that the eye of the master makes the ox fat‘, it is no less so that the eye of the public makes the statesman virtuous.“ The Works of Jeremy Bentham, zv. 10, vyd. John Bowring, William Tait-Simpkin, Marshall, Edinburgh-London, 1843.

I. Právny rámec

A. Právo Únie

3. V prejednávanej veci sú okrem niektorých ustanovení primárneho práva, a to článkov 7, 8 a článku 51 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) relevantné aj články 3 a 6 až 8 smernice 95/46/EHS³, ako aj články 2, 5, 6 a 9 nariadenia (EÚ) 2016/679⁴.

B. Litovské právo

4. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas Nr. VIII-371 (zákon Litovskej republiky č. VIII-371 o koordinácii verejných a súkromných záujmov vo verejnej službe) z 2. júla 1997 (Žin., 1997, č. 67-1659), v znení účinnom v čase skutkových okolností vo veci samej⁵ (ďalej len „zákon o koordinácii záujmov“), v § 1 stanovil, že jeho cieľom je zosúladiť súkromné záujmy osôb pracujúcich vo verejnej službe s verejnými záujmami spoločnosti, zabezpečiť pri prijímaní rozhodnutí uprednostnenie verejného záujmu, zaručiť nestrannosť prijatých rozhodnutí a predchádzať vzniku a nárastu korupcie vo verejnej službe.⁶

5. § 6 uvedeného zákona, nazvaný „Obsah vyhlásenia“, stanovuje:

„1. Osoba povinná podať vyhlásenie vo svojom vyhlásení uvedie nasledujúce údaje o sebe a o svojom manželovi/manželke, druhovi/družke alebo partnerovi:

- (1) meno, priezvisko, identifikačné číslo, číslo sociálneho zabezpečenia, zamestnávateľa(ov) a funkcie;
- (2) označenie právnickej osoby, ktorej spoločníkom alebo členom je osoba povinná podať vyhlásenie alebo jej manžel/manželka, druh/družka alebo partner;
- (3) samostatnú zárobkovú činnosť, ako je definovaná v zákone Litovskej republiky o dani z príjmov;
- (4) členstvo v podnikoch, inštitúciách, združeniach alebo fondoch a funkcie v nich vykonávané, s výnimkou členstva v politických stranách a odborových organizáciách;

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1, ďalej len „nariadenie GDPR“).

⁵ Nové znenie tohto zákona nadobudlo účinnosť 1. januára 2020, ale podľa vnútroštátneho súdu sa ustanovenia relevantné vo veci samej v podstate nezmenili, s výnimkou zoznamu funkcií osôb podliehajúcich oznamovacej povinnosti, na ktorom už nie sú uvedené funkcie žalobcu vo veci samej.

⁶ Výslovná zmienka o predchádzaní „konfliktom záujmov“ bola podľa pripomienok litovskej vlády do nového znenia zákona doplnená len ako spätné formálne spresnenie nesporného právneho cieľa. Tento zákon ešte pred jeho novelizáciou ukladal osobám spadajúcim do jeho pôsobnosti povinnosť vyhnúť sa na základe postupov a prostredníctvom prostriedkov stanovených zákonom akémukoľvek „konfliktu záujmov“ a konať tak, aby nevzniklo podozrenie na existenciu takého konfliktu (§ 3), uvádzať blízke osoby alebo iné osoby, alebo údaje, ktoré sú osobe povinnej podať vyhlásenie známe a ktoré by mohli viesť ku „konfliktu záujmov“ (§ 6 ods. 7), pričom už vtedy sa orgán verejnej moci zodpovedný za dohľad nad dodržiavaním uvedeného zákona nazýval Hlavnou komisiou na „predchádzanie konfliktu záujmov“ vo verejnej službe.

- (5) dary (okrem darov od blízkých osôb) prijaté za posledných dvanásť kalendárnych mesiacov, ak ich hodnota presahuje 150 eur;
- (6) informácie o transakciách uzavretých za posledných dvanásť kalendárnych mesiacov a o iných prebiehajúcich transakciách, ak hodnota transakcie presahuje 3 000 eur;
- (7) blízke osoby alebo iné osoby, alebo údaje, ktoré sú osobe povinnej podať vyhlásenie známe a ktoré by mohli viesť ku konfliktu záujmov.

2. Osoba povinná podať vyhlásenie nemusí uviesť údaje o svojom manželovi/manželke, druhovi/družke alebo partnerovi, ak žijú oddelene, a nežijú v spoločnej domácnosti, a teda nedisponuje týmito údajmi.“

6. § 10 zákona o koordinácii záujmov, nazvaný „Zverejňovanie údajov o súkromných záujmoch“, stanovuje:

„1. Údaje uvedené vo vyhláseniach nasledujúcich osôb sú verejné a sú zverejňované na webovej stránke Hlavnej komisie v súlade s podmienkami stanovenými touto komisiou: volení zástupcovia a osoby zastávajúce politické funkcie, štátni úradníci a štátni zamestnanci, sudcovia, riaditelia a zástupcovia riaditeľa štátnych inštitúcií alebo orgánov územnej samosprávy, úradníci a zamestnanci, ktorí majú (osobnú) politickú dôveru, štátni úradníci vykonávajúci funkcie riaditeľov a zástupcov riaditeľa útvarov inštitúcií alebo organizácii, riaditelia a zástupcovia riaditeľa verejnoprávných podnikov a rozpočtových orgánov štátu alebo územnej samosprávy, riaditelia a zástupcovia riaditeľa verejnoprávných združení alebo inštitúcií financovaných zo štátneho rozpočtu, alebo štátnych fondov, alebo z rozpočtu či fondov územnej samosprávy, zamestnanci Litovskej banky, ktorým sú zverené právomoci v oblasti verejnej správy (poverení výkonom dohľadu nad finančnými trhmi, mimosúdny m riešením sporov medzi spotrebiteľmi a účastníkmi finančných trhov a výkonom iných funkcií vo verejnej správe), členovia dozornej alebo správnej rady a riaditelia alebo zástupcovia riaditeľa akciových spoločností alebo spoločností s ručením obmedzeným, v ktorých štát alebo územný samosprávny celok vlastní akcie alebo podiely, s ktorými je spojená nadpolovičná väčšina hlasovacích práv na valnom zhromaždení, členovia správnej rady štátnych podnikov alebo podnikov územnej samosprávy, predsedovia a podpredsedovia politických strán, neplatení konzultanti, asistenti a poradcovia volených zástupcov a osôb zastávajúcich politické funkcie, znalci schválení výbormi Parlamentu Litovskej republiky, členovia kolégií ministrov, členovia Rady pre povinné zdravotné poistenie, neplatení poradcovia Rady pre povinné zdravotné poistenie, členovia Národnej zdravotnej rady, lekári, zubní lekári a farmaceuti pracujúci v rozpočtových orgánoch alebo orgánoch verejnej moci alebo územnej samosprávy, v štátnych podnikoch alebo podnikoch územnej samosprávy alebo v podnikoch, v ktorých štát alebo územný samosprávny celok vlastní akcie alebo podiely, s ktorými je spojená nadpolovičná väčšina hlasovacích práv na valnom zhromaždení, držitelia licencie na prevádzku zdravotníckeho zariadenia alebo lekárne, ako aj členovia komisií na vyhodnotenie ponúk vo verejnom obstarávaní, osoby poverené riaditeľom verejného obstarávateľa zadávaním zákaziek v zjednodušenom konaní a znalci podieľajúci sa na postupoch verejného obstarávania [s výnimkou údajov uvedených vo vyhláseniach osôb, ktorých údaje sú podľa zákona klasifikované ako utajované skutočnosti a (alebo) ktoré pôsobia v spravodajských službách, v kontrarozviedke alebo v orgánoch činných v trestnom konaní]. Ak osoba, ktorej údaje sú verejné, stratí postavenie osoby povinnej podať vyhlásenie, Hlavná komisia na žiadosť dotknutej osoby stiahne vyhlásenie zo svojej webovej stránky.

2. Nemožno zverejniť nasledujúce údaje uvedené vo vyhlásení: identifikačné číslo, číslo sociálneho zabezpečenia, osobitné osobné údaje a iné informácie, ktorých zverejnenie zákon zakazuje. Okrem toho sa nezverejňujú údaje o druhej strane transakcie v prípade, že ide o fyzickú osobu.“

II. Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

7. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (Hlavná komisia na predchádzanie konfliktu záujmov vo verejnej službe, ďalej len „Hlavná komisia“) je orgán verejnej moci poverený dohľadom nad uplatňovaním zákona o koordinácii záujmov a konkrétne zhromažďovaním vyhlásení o záujmoch a ich kontrolou.

8. OT pracuje ako riaditeľ QP, litovskej verejnoprávnej inštitúcie, ktorá pôsobí v oblasti ochrany životného prostredia.

9. Rozhodnutím zo 7. februára 2018 Hlavná komisia konštatovala, že OT porušil § 3 ods. 2 a § 4 ods. 1 zákona o koordinácii záujmov tým, že nepodal vyhlásenie o súkromných záujmoch, ako to vyžaduje tento zákon.

10. Dňa 6. marca 2018 podal OT na vnútroštátny súd žalobu o neplatnosť tohto rozhodnutia. Na jednej strane tvrdí, že nepatrí medzi osoby, na ktoré sa vzťahuje povinnosť podať vyhlásenie o súkromných záujmoch podľa § 2 ods. 1 zákona o koordinácii záujmov, a na druhej strane, že uverejnením obsahu jeho vyhlásenia na webovej stránke Hlavnej komisie by bolo porušené jeho právo na rešpektovanie súkromného života, ako aj právo ďalších osôb, ktoré by prípadne musel vo svojom vyhlásení uviesť.

11. Hlavná komisia tvrdí, že OT bol povinný podať vyhlásenie o súkromných záujmoch, keďže je osobou, ktorá má v rámci QP, ktorá je verejnoprávnou inštitúciou financovanou zo štrukturálnych fondov Únie a zo štátneho rozpočtu Litovskej republiky, administratívne právomoci. Táto Hlavná komisia pripúšťa, že hoci zverejnenie takéhoto vyhlásenia môže predstavovať zásah do súkromného života dotknutej osoby a jej manžela/manželky, takýto zásah je stanovený v zákone o koordinácii záujmov.

12. Vnútroštátny súd sa domnieva, že osobné údaje uvedené vo vyhlásení o súkromných záujmoch podľa § 6 ods. 1 zákona o koordinácii záujmov sú neoddeliteľnou súčasťou súkromného života osoby povinnej podať vyhlásenie a ďalších dotknutých osôb a že ich zverejnenie, pokiaľ ide o obzvlášť citlivé údaje, ako je rodinná situácia alebo sexuálna orientácia, by mohlo v živote týchto osôb spôsobiť značné neprijemnosti. Výnimky stanovené v § 10 tohto zákona nie sú dostatočné na zabezpečenie ochrany týchto údajov. Okrem toho uverejnenie údajov týkajúcich sa okolností, ktoré môžu ovplyvniť prijímanie rozhodnutí pri výkone verejnej služby, na internete, nie je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa sledovaného uvedeným zákonom, ktorým je uplatňovanie zásady transparentnosti vo verejnej službe. Poskytnutie osobných údajov uvedených v dotknutom vyhlásení Hlavnej komisii a výkon dohľadu, ktorým sú poverené orgány uvedené v § 22 toho istého zákona, sú dostatočnými opatreniami na zabezpečenie dosiahnutia tohto cieľa.

13. Keďže Vilniaus apygardos administracinis teismas (Krajský správny súd Vilnius, Litva) má pochybnosti o zlučiteľnosti režimu stanoveného zákonom o koordinácii záujmov s ustanoveniami nariadenia GDPR, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa podmienka upravená v článku 6 ods. 1 písm. e) nariadenia [GDPR], podľa ktorej spracovanie [osobných údajov] musí byť nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi, z hľadiska požiadaviek stanovených v článku 6 ods. 3 [nariadenia GDPR] vrátane požiadavky, že právo členského štátu musí spĺňať cieľ verejného záujmu a byť primerané sledovanému oprávnenému cieľu, a tiež z hľadiska článkov 7 a 8 [Charty] vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne právo nesmie požadovať sprístupňovanie údajov uvedených vo vyhlásení o súkromných záujmoch a ich zverejňovanie na internetovej stránke prevádzkovateľa, ktorým je [Hlavná komisia], čím sa poskytuje prístup k týmto údajom každému, kto má prístup na internet?
2. Má sa zákaz spracovania osobitných kategórií osobných údajov upravený v článku 9 ods. 1 [nariadenia GDPR] vzhľadom na podmienky stanovené v článku 9 ods. 2 [nariadenia GDPR] vrátane podmienky podľa [písm. g) tohto ustanovenia], podľa ktorej spracúvanie [osobných údajov] musí byť nevyhnutné z dôvodov významného verejného záujmu na základe práva EÚ alebo práva členského štátu, ktoré sú primerané vzhľadom na sledovaný cieľ, rešpektujú podstatu práva na ochranu údajov a stanovujú vhodné a konkrétne opatrenia na zabezpečenie základných práv a záujmov dotknutej osoby, vykladať aj z hľadiska článkov 7 a 8 Charty v tom zmysle, že vnútroštátne právo nesmie požadovať sprístupňovanie údajov z vyhlásení o súkromných záujmoch, ktoré môžu obsahovať osobné údaje vrátane tých, na základe ktorých sa dajú určiť politické názory danej osoby, jej členstvo v odboroch, sexuálna orientácia a ďalšie osobné informácie, a ich zverejňovanie na internetovej stránke prevádzkovateľa, ktorým je [Hlavná komisia], čím sa poskytuje prístup k týmto údajom každému, kto má prístup na internet?“

III. Konanie na Súdnom dvore

14. Súdny dvor zaslal vnútroštátnemu súdu žiadosť o vysvetlenie v súlade s článkom 101 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, na ktorú vnútroštátny súd odpovedal doporučeným listom z 12. mája 2021. Písomné pripomienky predložila Európska komisia, ako aj litovská, talianska a fínska vláda. Litovská vláda odpovedala na písomné otázky Súdneho dvora vo vyjadrení podanom 30. júla 2021.

IV. Analýza

A. O prípustnosti

15. Zo znenia a systematiky článku 267 ZFEÚ vyplýva, že prejudiciálne konanie predpokladá, že na vnútroštátnych súdoch skutočne prebieha konanie, v rámci ktorého majú vydať rozhodnutie, pri ktorom budú môcť zohľadniť rozsudok Súdneho dvora vydaný v prejudiciálnom konaní. Preto musí Súdny dvor *ex offico* overiť, či spor vo veci samej pretrváva.⁷

⁷ Pozri rozsudok z 13. septembra 2016, Rendón Marín (C-165/14, EU:C:2016:675, bod 24).

16. V odpovedi na otázku Súdneho dvora týkajúcu sa zjavnej skutočnosti, že žalobca vo veci samej nepatrí do osobnej pôsobnosti zákona o koordinácii záujmov zmeneného 1. januára 2020, vnútroštátny súd uviedol, že na účely rozhodnutia sporu vo veci samej je odpoveď Súdneho dvora vzhľadom na vnútroštátnu právnu úpravu platnú ku dňu prijatia napadnutého rozhodnutia Hlavnej komisie nevyhnutná. Vnútroštátny súd dodal, že dotknutá osoba môže patriť medzi osoby, na ktoré sa vzťahuje uvedený zákon vo svojom aktuálnom znení.

17. Tento súd rovnako na výzvu Súdneho dvora spresnil, že rozsudok litovského Ústavného súdu z 20. septembra 2018, ktorým bol jeho návrh na posúdenie ústavnosti § 10 zákona o koordinácii záujmov vyhlásený za neprípustný z dôvodu, že toto ustanovenie nemožno uplatniť na spor vo veci samej, je – pokiaľ ide o pokračovanie prejudiciálneho konania – irelevantný. Vnútroštátny súd uviedol, že aj keď – ako uviedol ústavný súd – treba rozhodnúť o otázke možného porušenia § 3 ods. 2 a § 4 ods. 1 tohto zákona z dôvodu nesplnenia povinnosti žalobcu vo veci samej podať vyhlásenie o záujmoch, v rámci overenia zákonnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné zohľadniť aj dôsledky takéhoto podania, ktoré vyplývajú z uplatnenia § 10 uvedeného zákona, a to zverejnenie niektorých údajov uvedených vo vyhlásení na webovej stránke Hlavnej komisie.

18. Vzhľadom na informácie poskytnuté vnútroštátnym súdom treba konštatovať, že spor vo veci samej stále prejednáva vnútroštátny súd a že odpoveď Súdneho dvora na položené otázky je na vyriešenie tohto sporu stále užitočná. Okrem toho pripomínam, že nie je úlohou Súdneho dvora vyjadrovať sa v rámci prejudiciálneho konania k výkladu vnútroštátnych ustanovení⁸ a že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na vlastnú zodpovednosť, platí prezumpcia relevantnosti. V prejednávanej veci sa nezdá byť zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej alebo že otázky položené Súdnemu dvoru majú hypotetickú povahu.⁹

19. V tejto súvislosti je podľa môjho názoru tvrdenie litovskej vlády, že druhá prejudiciálna otázka je „teoretická“ z dôvodu nemožnosti identifikácie citlivých údajov, ktorých sa zverejnenie týka, keďže žalobca vo veci samej vyhlásenie o záujmoch nepodal, neodôvodnené. Poznávam, že vnútroštátny právny rámec predložený vnútroštátnym súdom umožňuje určiť povahu údajov, ktoré musia byť uvedené v tomto vyhlásení, a pomerne presne určiť tie údaje, ktoré nepodliehajú uverejneniu na webovej stránke Hlavnej komisie. Súdny dvor má podľa môjho názoru k dispozícii všetky skutkové a právne okolnosti potrebné na to, aby poskytol užitočnú odpoveď na účinné vyriešenie sporu.

B. O právnom rámci analýzy

20. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátny súd zjavne považuje za dané, že sporná vnútroštátna právna úprava patrí do pôsobnosti nariadenia GDPR tak z hľadiska *ratione materiae*, ako aj z hľadiska *ratione temporis*, k čomu je podľa môjho názoru potrebné uviesť niekoľko pripomienok.

⁸ Pozri rozsudok z 19. júna 2018, Gnandi (C-181/16, EU:C:2018:465, bod 34).

⁹ Pozri rozsudok z 3. júna 2021, Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della [– MIUR a i. (Univerzitní vedeckí pracovníci) (C-326/19, EU:C:2021:438, body 36 a 38).

1. O uplatniteľnosti *ratione materiae* nariadenia GDPR

21. V súlade s článkom 2 ods. 1 nariadenia GDPR sa toto nariadenie vzťahuje na spracúvanie osobných údajov vykonávané úplne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami a na spracúvanie inými než automatizovanými prostriedkami v prípade osobných údajov, ktoré tvoria súčasť informačného systému alebo sú určené na to, aby tvorili súčasť informačného systému, a má teda rovnakú vecnú pôsobnosť ako smernica 95/46, ktorá bola zrušená a nahradená týmto nariadením.

22. Na úvod treba konštatovať, že údaje uvedené vo vyhlásení o záujmoch, ktoré sa musia zverejňovať na webovej stránke Hlavnej komisie, a to konkrétne mená niektorých fyzických osôb, predstavujú „osobné údaje“ v zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia GDPR alebo článku 2 písm. a) smernice 95/46, pretože ide o „informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby“, pričom okolnosť, že určitá informácia spadá do kontextu výkonu povolenia, ako v prejednávanej veci, nemôže znamenať, že nebude kvalifikovaná ako „osobný údaj“¹⁰. Ich zber týmto verejnoprávnym subjektom, ako aj ich šírenie formou zverejnenia na uvedenej stránke majú preto charakter „spracúvani[a] osobných údajov“ v zmysle článku 4 ods. 2 tohto nariadenia alebo článku 2 písm. b) tejto smernice.¹¹

23. Treba zdôrazniť, že hoci nariadenie GDPR predstavuje vzhľadom na veľmi širokú definíciu svojej pôsobnosti istým spôsobom spoločné právo na ochranu osobných údajov v Únii, boli prijaté ďalšie odvetvové právne predpisy, ktoré ho spresňujú a dopĺňajú a pôsobia tak ako *lex specialis*. Platí to v prípade smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV¹².

24. V tejto súvislosti článok 2 ods. 2 písm. d) nariadenia GDPR stanovuje, že toto nariadenie sa nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov vykonávané „príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania, alebo výkonu trestných sankcií vrátane ochrany pred ohrozením verejnej bezpečnosti a jeho predchádzania“. Túto výnimku z uplatniteľnosti nariadenia GDPR treba podobne ako ostatné výnimky stanovené v článku 2 ods. 2 tohto nariadenia vykladať reštriktívne. Ako vyplýva z odôvodnenia 19 uvedeného nariadenia, uvedená výnimka je odôvodnená okolnosťou, že spracovávanie osobných údajov na takéto účely a príslušnými orgánmi sa riadi osobitným aktom Únie, a to smernicou 2016/680.¹³

25. Táto smernica, ktorá bola prijatá v ten istý deň ako nariadenie GDPR, definuje vo svojom článku 3 ods. 7 pojem „príslušný orgán“, pričom takáto definícia sa musí analogicky uplatniť aj na článok 2 ods. 2 písm. d) tohto nariadenia. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že z odôvodnenia 10 smernice 2016/680 vyplýva, že pojem „príslušný orgán“ treba chápať v súvislosti s ochranou osobných údajov *v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach*

¹⁰ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. septembra 2017, Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725, bod 33), a zo 14. februára 2019, Buivids (C-345/17, EU:C:2019:122, bod 46).

¹¹ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. septembra 2017, Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725, body 33 a 34), a zo 14. februára 2019, Buivids (C-345/17, EU:C:2019:122, bod 37), pričom sa uvádza, že to, či ide o spracovávanie vykonávané automatizovanými prostriedkami alebo spracovávanie inými než automatizovanými prostriedkami, je, pokiaľ ide o jeho právnu kvalifikáciu, irelevantné.

¹² Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 89. Uvádzam, že do pôsobnosti rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 350, 2008, s. 60) nespádali podľa jeho odôvodnení 7 a 9 údaje, ktoré neboli poskytnuté medzi členskými štátmi.

¹³ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2021, Latvijas Republikas Saeima (Pokutové body) (C-439/19, EU:C:2021:504, body 62 a 69).

a *policajnej spolupráce*, berúc do úvahy úpravy, ktoré môžu byť nevyhnutné z dôvodu osobitnej povahy týchto oblastí.¹⁴ Okrem toho odôvodnenie 11 tejto smernice spresňuje, že nariadenie GDPR sa uplatňuje na spracovávanie osobných údajov, ktoré vykonáva „príslušný orgán“ v zmysle článku 3 ods. 7 uvedenej smernice, ale na iné účely než tie, ktoré sú v nej stanovené.¹⁵

26. Cieľom dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy vo veci samej je však podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom a litovskou vládou zosúladiť súkromné záujmy osôb pracujúcich vo verejnej službe so záujmami spoločnosti, pri prijímaní rozhodnutí zabezpečiť uprednostnenie verejného záujmu, zaručiť nestrannosť týchto rozhodnutí a „zabrániť vzniku a nárastu korupcie vo verejnej službe“. Korupcia môže spočívať najmä v konaní osoby vykonávajúcej verejnú službu, ktorá žiada alebo prijme výhodu s cieľom vykonať alebo sa zdržať výkonu určitého úkonu pri výkone svojej funkcie,¹⁶ pričom toto konanie môže napĺňať znaky pojmu „trestný čin“ v zmysle článku 2 ods. 2 písm. d) nariadenia GDPR.

27. Hlavná komisia v súlade so svojim všeobecným poslaním spočívajúcim v správnom uplatňovaní zákona o koordinácii záujmov zhromažďuje vyhlásenia o záujmoch osôb pracujúcich vo verejnom sektore a niektoré informácie v nich uvedené uverejňuje na svojej webovej stránke. § 22 zákona o koordinácii záujmov uvádza, že v prípade, že existujú podložené informácie o tom, že určitá osoba nerešpektuje zákonné požiadavky, Hlavná komisia má právomoc vykonať vyšetrovanie konania dotknutej osoby, zabezpečiť nápravu záverov vyšetrovania, uskutočniť vlastné vyšetrovanie a prijať rozhodnutie. Vzhľadom na nedostatok spresnenia v spise predloženom Súdnemu dvoru nie je zrejme presná povaha rozhodnutí, ktoré je Hlavná komisia oprávnená prijímať, pričom z konania vo veci samej vyplýva, že tento subjekt má prinajmenšom právomoc konštatovať, že určitá osoba nepodala v rozpore so zákonom vyhlásenie o záujmoch, čo nevyhnutne vedie k tomu, že dotknutá osoba má povinnosť vykonať nápravu.

28. Vzhľadom na tieto skutočnosti, ktoré sú prejavom výlučne vnútroštátnej povahy právneho rámca a vnútroštátneho dosahu spracovávania vykonávaného Hlavnou komisiou, ktorej hlavným cieľom je odrádzať osoby pracujúce v litovskom verejnom sektore od akéhokoľvek protiprávneho konania v súvislosti s výkonom ich funkcií, sa nezdá, že by bolo možné tento orgán považovať za „príslušný orgán“ v zmysle článku 3 ods. 7 smernice 2016/680, a teda že by sa na jeho činnosť vzťahovala výnimka stanovená v článku 2 ods. 2 písm. d) nariadenia GDPR. V dôsledku toho uverejnenie osobných údajov uvedených vo vyhláseniach o záujmoch osôb pracujúcich vo verejnom sektore na webovej stránke Hlavnej komisie skutočne patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia GDPR.

29. Ako bude spresnené nižšie, na to, aby Súdny dvor poskytol užitočnú odpoveď na prejudiciálne otázky, je nutné, aby sa táto odpoveď týkala tak nariadenia GDPR, ako aj smernice 95/46. V tejto súvislosti uvádzam, že článok 2 ods. 2 písm. d) nariadenia GDPR čiastočne nadväzuje na článok 3 ods. 2 prvú zarážku smernice 95/46, podľa ktorého je z pôsobnosti tejto smernice vylúčené spracovávanie týkajúce sa verejnej bezpečnosti, obrany, bezpečnosti štátu (vrátane hospodárskej prosperity štátu, keď sa spracovávanie týka záležitostí bezpečnosti štátu) a činností štátu týkajúcich sa oblastí trestného práva, pričom táto výnimka sa musí vykladať reštriktívne. Podľa môjho názoru je zřejmé, že spracovávanie osobných údajov, ktoré vykonáva Hlavná komisia, sa netýka verejnej bezpečnosti, obrany ani bezpečnosti štátu. Okrem toho, aj keď sa nezdá vylúčené, že uvedené údaje môžu byť použité v rámci trestných stíhaní, ktoré by mohli byť vedené v prípade

¹⁴ Podľa môjho názoru túto analýzu potvrdzuje aj odôvodnenie 7 smernice 2016/680.

¹⁵ Pozri rozsudok z 22. júna 2021, Latvias Republikas Saeima (Pokutové body) (C-439/19, EU:C:2021:504, body 69 a 70).

¹⁶ § 3 zákona o koordinácii záujmov stanovuje, že na účely zaručenia prednosti verejného záujmu nemôžu osoby pracujúce vo verejnej službe využívať svoje funkcie na získanie osobného prospechu.

trestných činov zahrňajúcich aktívnu alebo pasívnu korupciu proti osobám povinným podať vyhlásenie, údaje dotknuté vo veci samej zrejme nie sú zbierané s osobitným cieľom výkonu takýchto trestných stíhaní alebo v rámci činností štátu týkajúcich sa oblastí trestného práva.¹⁷

2. O uplatniteľnosti *ratione temporis*

30. Treba konštatovať, že obidve otázky predložené Súdnemu dvoru sa týkajú výkladu ustanovení nariadenia GDPR, ktoré sa stalo uplatniteľným 25. mája 2018 a ktorým sa zrušila smernica 95/46 s účinnosťou k tomu istému dátumu.¹⁸ Rozhodnutie, o ktoré ide vo veci samej, však bolo prijaté 7. februára 2018, a teda pred 25. májom 2018, z čoho vyplýva záver, že na spor vo veci samej sa uplatní *ratione temporis* uvedená smernica.

31. Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru však rovnako vyplýva, že Komisia vo svojom rozhodnutí uviedla, že žalobca vo veci samej porušil zákon o koordinácii záujmov tým, že nepodal vyhlásenie o záujmoch, čo znamená, že na základe tohto rozhodnutia je dotknutá osoba povinná toto vyhlásenie podať. Keďže v tomto spise sa nenachádza nič, čo by nasvedčovalo tomu, že takéto vyhlásenie bolo pred 25. májom 2018 skutočne podané, nie je vylúčené, že v prejednávanej veci sa nariadenie GDPR uplatní *ratione temporis*. Za týchto podmienok, aby Súdny dvor mohol poskytnúť užitočné odpovede na otázky položené vnútroštátnym súdom, treba na tieto otázky odpovedať tak na základe smernice 95/46, ako aj nariadenia GDPR.¹⁹ Pripomínam, že vzhľadom na to, že nariadenie GDPR zrušilo a nahradilo smernicu 95/46 a že relevantné ustanovenia tohto nariadenia majú v podstate rovnaký rozsah ako relevantné ustanovenia tejto smernice, judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa uvedenej smernice je v zásade uplatniteľná aj na uvedené nariadenie.²⁰

C. O prejudiciálnych otázkach

1. O dosahu návrhu na začatie prejudiciálneho konania

32. V návrhu na začatie prejudiciálneho konania, v ktorom sú vyjadrené pochybnosti vnútroštátneho súdu, pokiaľ ide o zlučiteľnosť spracovávanía osobných údajov zo strany Hlavnej komisie s právom Únie, sa v rámci dvoch samostatných prejudiciálnych otázok požaduje, aby Súdny dvor poskytol výklad článku 6 ods. 1 a článku 9 ods. 1 nariadenia GDPR. Podľa môjho názoru nie je vhodné tieto dve prejudiciálne otázky preskúmať spoločne, a to z dôvodu špecifického predmetu druhej otázky. V druhej otázke je nastolená problematika určenia rozsahu pojmu „osobitné kategórie osobných údajov“ v zmysle článku 9 ods. 1 nariadenia GDPR a článku 8 ods. 1 smernice 96/46 v kontexte vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá výslovne zakazuje zverejňovanie údajov patriacich do týchto kategórií.

33. Táto analýza sa preto odlišuje od analýzy zákonnosti dotknutého spracovávanía,²¹ ktoré je predmetom prvej prejudiciálnej otázky týkajúcej sa výkladu článku 6 ods. 1 nariadenia GDPR, ktorý v pozmenenom znení preberá článok 7 smernice 95/46. V tejto súvislosti z návrhu na

¹⁷ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. septembra 2017, Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725, body 38 a 39).

¹⁸ Pozri článok 99 ods. 2 a článok 94 ods. 1 nariadenia GDPR.

¹⁹ Pozri analogicky rozsudok z 11. novembra 2020, Orange Romania (C-61/19, EU:C:2020:901, body 29 až 32).

²⁰ Pozri rozsudok zo 17. júna 2021, M.I.C.M. (C-597/19, EU:C:2021:492, bod 107).

²¹ Vzhľadom na to nie je podľa môjho názoru odkaz na článok 9 ods. 2 nariadenia GDPR, ktorý stanovuje výnimky zo zásadného zákazu spracovávanía citlivých údajov, uvedený v druhej prejudiciálnej otázke, relevantný.

začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátny súd sa vo všeobecnosti usiluje zistiť, či spracovávanie osobných údajov, o ktoré ide vo veci samej, možno považovať za zákonné vzhľadom na všetky zásady týkajúce sa spracovávania osobných údajov, a najmä vzhľadom na zásadu proporcionality. Z toho vyplýva, že v odpovedi, ktorá sa má poskytnúť tomuto súdu, treba zohľadniť aj iné zásady uvedené v článku 5 ods. 1 tohto nariadenia a v článku 6 ods. 1 tejto smernice, a najmä zásadu takzvanej „minimalizácie údajov“, podľa ktorej osobné údaje musia byť primerané, relevantné a obmedzené na rozsah, ktorý je nevyhnutný vzhľadom na účely, na ktoré sa spracúvajú a ktorá formuluje uvedenú zásadu proporcionality.²²

2. O prvej prejudiciálnej otázke

34. Prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú články 5 a 6 nariadenia GDPR v spojení s článkami 7 a 8 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa musí časť osobných údajov uvedených vo vyhlásení o záujmoch, ktoré musí podať každý riaditeľ verejnoprávnej inštitúcie financovanej z verejných zdrojov, uverejňovať na webovej stránke štátneho orgánu povereného zhromažďovaním týchto vyhlásení a kontrolou ich obsahu.

a) O podmienkach zákonnosti spracovávania osobných údajov

35. V súlade s odôvodnením 10 a článkom 1 smernice 95/46, ako aj odôvodnením 4 a článkom 1 nariadenia GDPR je cieľom týchto dvoch právnych predpisov zabezpečiť vysokú úroveň ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb, najmä ich právo na súkromný život v súvislosti so spracovávaním osobných údajov, ktoré sa ich týkajú.²³ Tieto práva, zakotvené v článkoch 7 a 8 Charty, z ktorých to druhé je úzko spojené s prvým, nie sú absolútnymi výsadami, ale musia sa posudzovať vo vzťahu k ich funkcii v spoločnosti a musia byť vyvážené s inými základnými právami. Článok 8 ods. 2 Charty umožňuje spracovávanie osobných údajov, ak sú splnené určité podmienky, a to že osobné údaje „musia byť riadne spracované na určené účely na základe súhlasu dotknutej osoby alebo na inom oprávnenom základe ustanovenom zákonom“. Okrem toho článok 52 ods. 1 Charty pripúšťa, že výkon práv, ako sú zakotvené v článkoch 7 a 8 Charty, môže byť obmedzený, pokiaľ sú také obmedzenia stanovené zákonom, rešpektujú podstatu uvedených práv a slobôd, a ak sú za súčasného dodržania zásady proporcionality nevyhnutné a skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných. Obmedzenia musia pôsobiť v rámci toho, čo je nevyhnutné, a právna úprava obsahujúca zásah musí stanoviť jasné a presné pravidlá upravujúce rozsah a uplatnenie predmetného opatrenia.²⁴

36. Ako vyplýva najmä z cieľa nariadenia GDPR a smernice 95/46, pokiaľ sú splnené podmienky zákonného spracovávania osobných údajov podľa týchto právnych predpisov, toto spracovávanie sa považuje za spracovávanie spĺňajúce rovnako požiadavky stanovené v článkoch 7 a 8 Charty. Niektoré požiadavky uvedené v článku 8 ods. 2 Charty sú navyše vykonané najmä článkami 6 a 7 smernice 95/46 a článkami 5 a 6 nariadenia GDPR.²⁵ V tejto súvislosti treba pripomenúť, že okrem výnimiek pripustených podľa článku 13 tejto smernice a článku 23 tohto nariadenia musí byť

²² Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2021, Latvijas Republikas Saeima (Pokutové body) (C-439/19, EU:C:2021:504, body 97 a 98).

²³ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. mája 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317, bod 66).

²⁴ Pozri rozsudky z 9. novembra 2010, Volker und Markus Schecke a Eifert (C-92/09 a C-93/09, EU:C:2010:662, bod 49); z 24. novembra 2011, Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (C-468/10 a C-469/10, EU:C:2011:777, bod 41), a z 22. júna 2021, Latvijas Republikas Saeima (Pokutové body) (C-439/19, EU:C:2021:504, bod 105).

²⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. marca 2017, Manni (C-398/15, EU:C:2017:197, body 40 a 41), a z 27. septembra 2017, Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725, bod 102).

akékoľvek spracovávanie osobných údajov jednak v súlade so zásadami týkajúcimi sa kvality údajov uvedenými v článku 6 smernice 95/46 alebo článku 5 nariadenia GDPR, a jednak musí zodpovedať jednej zo zásad týkajúcich sa oprávnenosti spracovávania údajov uvedených v článku 7 tejto smernice alebo článku 6 tohto nariadenia, pričom tieto posledné dve ustanovenia stanovujú taxatívny zoznam prípadov, v ktorých možno považovať spracovávanie osobných údajov za zákonné.²⁶

37. Konkrétne, osobné údaje musia byť podľa článku 6 ods. 1 písm. b) a c) smernice 95/46 alebo článku 5 ods. 1 písm. b) a c) nariadenia GDPR zhromažďované jednak na konkrétne určené, výslovne uvedené, oprávnené a primerané účely a nesmú sa ďalej spracovávať spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s týmito účelmi, a jednak musia byť relevantné a obmedzené na rozsah, ktorý je potrebný vzhľadom na uvedené účely. Okrem toho podľa článku 7 písm. c) a e) uvedenej smernice a článku 6 ods. 1 písm. c) a e) uvedeného nariadenia, je spracovávanie osobných údajov zákonné, ak „je nevyhnutné na vyhovie právnemu záväzku, ktorého subjektom je kontrolór [splnenie zákonnej povinnosti, ktorou je viazaná osoba zodpovedná za ich spracovávanie – *neoficiálny preklad*]“ alebo „je nevyhnutné na splnenie úlohy vykonávanej vo verejnom záujme alebo v uplatňovaní oficiálneho poverenia zverenieho kontrolórovi [pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi – *neoficiálny preklad*], alebo tretej strane, ktorej sa údaje poskytnú“²⁷.

38. Treba zdôrazniť, že nariadenie GDPR, ako aj smernica 95/46 stanovujú, že členské štáty sa môžu odchýliť najmä od článku 5 nariadenia GDPR a od článku 6 ods. 1 smernice 95/46 v prípade, že to je nevyhnutné na ochranu určitých dôležitých cieľov verejného záujmu, z ktorých je pre prejednávajúcu vec relevantné predchádzanie trestným činom, ich vyšetrovanie, odhaľovanie alebo stíhanie alebo výkon trestných sankcií vrátane ochrany pred ohrozením verejnej bezpečnosti a jeho predchádzanie. Článok 23 ods. 1 písm. d) nariadenia GDPR, ktorý preberá a mení ustanovenie, ktoré sa predtým nachádzalo v článku 13 ods. 1 písm. d) smernice 95/46, totiž uvádza, že právo Únie a právo členských štátov môžu prostredníctvom legislatívneho opatrenia obmedziť rozsah povinností a práv uvedených v tomto nariadení, ak takéto obmedzenie rešpektuje podstatu základných práv a slobôd a je nevyhnutným a primeraným opatrením v demokratickej spoločnosti s cieľom zaistiť určité dôležité ciele všeobecného verejného záujmu, ako je cieľ uvedený vyššie.²⁸

39. Článok 23 nariadenia GDPR a článok 13 smernice 95/46 nemožno vykladať tak, že by členským štátom mohli priznávať právomoc narušiť rešpektovanie súkromného života v rozpore s článkom 7 Charty alebo iné záruky stanovené v Charte. Konkrétne, právomoc, ktorú členským štátom priznáva článok 23 ods. 1 nariadenia GDPR, možno vykonávať, podobne ako to platí v prípade článku 13 ods. 1 smernice 95/46, len pri dodržaní požiadavky proporcionality, podľa ktorej výnimky a obmedzenia v súvislosti s ochranou osobných údajov nesmú ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné.²⁹

²⁶ Pozri rozsudky zo 16. januára 2019, Deutsche Post (C-496/17, EU:C:2019:26, bod 57), a z 11. novembra 2020, Orange Romania (C-61/19, EU:C:2020:901, bod 34).

²⁷ Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. januára 2019, Deutsche Post (C-496/17, EU:C:2019:26, bod 58). Údaj „alebo tretej strane, ktorej sa údaje poskytnú“ sa nachádza iba v článku 7 písm. e) smernice 95/46.

²⁸ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. mája 2003, Österreichischer Rundfunk a i. (C-465/00, C-138/01 a C-139/01, EU:C:2003:294, bod 67), a zo 6. októbra 2020, État luxembourgeois (Právo na opravný prostriedok proti žiadosti o informácie v oblasti daní) (C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 13). Tieto ustanovenia, ktoré obsahujú obmedzenia, sa musia odlišiť od ustanovení obsahujúcich vylúčenie uplatnenia smernice 95/46 alebo nariadenia GDPR, pričom posúdenie tohto rozdielu je sťažené tým, že oba druhy ustanovení odkazujú na podobné ciele všeobecného záujmu.

²⁹ Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 210 a citovanú judikatúru týkajúcu sa smernice 95/46).

40. Uvádzam, že z obsahu návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa môjho názoru nemožno určiť, či ustanovenia zákona o koordinácii záujmov vykonávajú článok 13 smernice 95/46 alebo článok 23 nariadenia GDPR. Za týchto okolností treba zákonnosť dotknutého spracovávanía preskúmať vzhľadom na články 5 a 6 nariadenia GDPR a články 6 a 7 smernice 95/46, pričom treba poznamenať, že nasledujúce úvahy sú rovnako relevantné v prípade vnútroštátnej právnej úpravy prijatej na účely vykonania článku 23 nariadenia GDPR alebo článku 13 smernice 95/46.

b) O právnom základe dotknutého spracovávanía

1) Spracovávanie na základe zákonnej povinnosti

41. Požiadavka, že každé spracovávanie osobných údajov musí byť zákonné, uvedená v článku 6 ods. 1 smernice 95/46 a v článku 5 ods. 1 nariadenia GDPR, bola konkretizovaná v článku 7 uvedenej smernice a v článku 6 uvedeného nariadenia, v ktorých sú vymenované rôzne možné právne základy, ktoré túto zákonnosť zabezpečujú.

42. Podľa článku 7 písm. c) tejto smernice alebo článku 6 ods. 1 písm. c) tohto nariadenia je spracovávanie osobných údajov zákonné, ak je nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa. V tejto súvislosti zverejnenie takýchto údajov na webovej stránke Hlavnej komisie podľa môjho názoru jednoznačne patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia, a nie do pôsobnosti článku 7 písm. e) uvedenej smernice alebo článku 6 ods. 1 písm. e) uvedeného nariadenia, ktoré uvádza vnútroštátny súd.

43. Hlavná komisia, ako prevádzkovateľ, splní sprístupnením časti údajov uvedených v získaných vyhláseniach o záujmoch širokej verejnosti na svojej webovej stránke osobitnú povinnosť, ktorú jej ukladá § 10 ods. 1 zákona o koordinácii záujmov. Ako zdôrazňuje litovská vláda vo svojich pripomienkach, táto povinnosť je obsiahnutá v kogentnom zákonnom ustanovení, ktoré Hlavnej komisii ukladá osobitný spôsob spracovávanía, pričom Hlavná komisia nemá možnosť voľby, či túto povinnosť splní, alebo nie. Táto situácia sa líši od situácie uvedenej v článku 7 písm. e) smernice 95/46 alebo v článku 6 ods. 1 písm. e) nariadenia GDPR, kedy sa nevyžaduje, aby prevádzkovateľ konal na základe zákonnej povinnosti.³⁰ V každom prípade, ak postačuje, ako potvrdzuje znenie článku 6 ods. 1 nariadenia GDPR, ktorý nahrádza článok 7 smernice 95/46, aby sa uplatnil len jeden princíp týkajúci sa oprávnenia na spracovávanie osobných údajov, Súdny dvor pripustil, že jedno a to isté spracovávanie môže rešpektovať viacero princípov týkajúcich sa oprávnenia na spracovávanie osobných údajov.³¹

2) Spracovávanie, ktoré spĺňa cieľ oprávneného verejného záujmu

44. V súlade s článkom 6 ods. 1 písm. b) smernice 95/46 alebo článkom 5 ods. 1 písm. b) nariadenia GDPR musia byť osobné údaje spracovávané na oprávnené účely. Treba zdôrazniť, že nariadenie GDPR spresnilo, že právny základ spracovávanía takýchto údajov týkajúcich sa

³⁰ Zo stanoviska č. 6/2014 pracovnej skupiny „WP29“, nezávislého poradného orgánu zriadeného podľa článku 29 smernice 95/46, ktorá bola po prijatí nariadenia GDPR nahradená Európskym výborom pre ochranu údajov, vyplýva, že tohto základu týkajúceho sa splnenia zákonnej povinnosti sa nemožno dovoľávať, ak zákon stanovuje len všeobecný cieľ alebo prevádzkovateľovi v skutočnosti neukladá konkrétny spôsob spracovávanía.

³¹ Rozsudok z 9. marca 2017, Manni (C-398/15, EU:C:2017:197, bod 42).

splnenia povinnosti uloženej prevádzkovateľovi, je stanovený v práve Únie alebo v práve dotknutého členského štátu, ktoré musí spĺňať „cieľ verejného záujmu a byť primerané sledovanému oprávnenému cieľu“³².

45. Ako bolo uvedené vyššie, zverejňovanie časti osobných údajov uvedených vo vyhláseniach o záujmoch zo strany Hlavnej komisie je nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti tohto orgánu. Táto povinnosť sleduje všeobecný účel definovaný v § 1 zákona o koordinácii záujmov, ktorého oprávnený charakter sa zdá byť objektívne nesporný. Zabezpečenie uprednostnenia verejného záujmu pri prijímaní rozhodnutí osôb pracujúcich vo verejnej službe, zaručenie neustrannosti týchto rozhodnutí a predchádzanie konfliktom záujmov, ako i predchádzanie vzniku a nárastu korupcie vo verejnej službe, sú totiž ciele verejného záujmu, ktoré sú zjavne oprávnené³³ v zmysle článku 6 ods. 3 nariadenia GDPR, a preto umožňujú obmedziť výkon práv zaručených článkami 7 a 8 Charty.

3) Spracovávanie založené na jasnom a presnom právnom základe

46. Je nesporné, že vzhľadom na to, že zber a zverejnenie osobných údajov uvedených vo vyhláseniach o záujmoch sú stanovené zákonom o koordinácii záujmov, zásah do práva na rešpektovanie súkromného života, ktorý tento zber a zverejnenie predstavujú, treba v zmysle článku 8 ods. 2 a článku 52 ods. 1 Charty považovať za formálne stanovený zákonom. Požiadavka na zákonné ustanovenie však musí byť v súlade s článkom 52 ods. 3 Charty priznaný rovnaký rozsah, aký jej priznáva Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojho výkladu článku 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, ktorý sa vzťahuje na medzery alebo nepresnosti v zákone.³⁴

47. V tejto súvislosti uvádzam, že odôvodnenie 41 nariadenia GDPR uvádza, že právny základ spracovávania alebo legislatívne opatrenie, ktoré ho definuje, musí byť jasné a presné a ich uplatňovanie má byť predvídateľné pre tie osoby, na ktoré sa vzťahujú, a to v súlade s judikatúrou Súdneho dvora a Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra Súdneho dvora³⁵ skutočne odráža túto požiadavku predvídateľnosti, ktorej cieľom je najmä zabezpečiť, aby boli pravidlá upravujúce rozsah a uplatnenie dotknutého opatrenia dostatočne jasné a presné³⁶ tak, aby dotknutá osoba mohla pochopiť, aké typy údajov budú spracovávané, akým spôsobom a na aký účel.³⁷

48. Hoci podľa môjho názoru dotknutá vnútroštátna právna úprava v prejednávanej veci spĺňa požiadavku predvídateľnosti, pokiaľ ide o definíciu typu vykonávaného spracovávania a jeho účelov, mám pochybnosti, pokiaľ ide o vymedzenie údajov, ktorých sa toto spracovávanie týka.

³² Článok 6 ods. 3 nariadenia GDPR.

³³ Boj proti korupcii je problematikou riešenou na medzinárodnej úrovni, ako to potvrdzuje Dohovor Organizácie spojených národov proti korupcii, ktorý bol prijatý Valným zhromaždením Organizácie spojených národov rezolúciou č. 58/4 z 31. októbra 2003. Tento dohovor nadobudol platnosť 14. decembra 2005, bol ratifikovaný všetkými členskými štátmi a schválený v mene Európskej únie rozhodnutím Rady 2008/801/ES z 25. septembra 2008 (Ú. v. EÚ L 287, 2008, s. 1). Ďalším príkladom je Dohovor o boji proti korupcii úradníkov Európskych spoločenstiev alebo úradníkov členských štátov Európskej únie (Ú. v. ES C 195, 1997, s. 2), ktorý nadobudol platnosť 28. septembra 2005 a ku ktorému pristúpili všetky krajiny Únie. V súlade s týmto dohovorom musí každá krajina Únie prijať potrebné opatrenia na účely kriminalizácie aktívnej a pasívnej korupcie úradníkov.

³⁴ Rozsudok ESLP, 13. novembra 2012, M.M. v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:2012:1113JUD002402907).

³⁵ Pozri najmä rozsudky z 20. mája 2003, Österreichischer Rundfunk a i. (C-465/00, C-138/01 a C-139/01, EU:C:2003:294, bod 77); zo 6. októbra 2020, Privacy International (C-623/17, EU:C:2020:790, bod 65), a zo 6. októbra 2020, État luxembourgeois (Právo na opravný prostriedok proti žiadosti o informácie v oblasti daní) (C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 76).

³⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2021, Latvijas Republikas Saeima (Pokutové body) (C-439/19, EU:C:2021:504, bod 105).

³⁷ Podľa článku 6 ods. 3 nariadenia GDPR musí právny základ pre spracovávanie osobných údajov definovať jeho účely, ktoré musia byť nielen oprávnené, ale aj konkrétne určené a výslovne uvedené podľa článku 5 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia, ktorý preberá článok 6 ods. 1 písm. b) smernice 95/46.

Toto vymedzenie vyžaduje výklad § 6 zákona o koordinácii záujmov, ktorý opisuje obsah vyhlásenia o záujmoch, v spojení s § 10 tohto zákona, v ktorom sa uvádza, ktoré údaje „uvedené v tomto vyhlásení“ nemožno zverejniť na webovej stránke Hlavnej komisie. Okrem toho, že bola zvolená legislatívna technika vyhotovenia, kedy nie sú vymenované údaje uvedené v uvedenom vyhlásení, ktoré sa musia zverejniť, konštatujem, že posúdenie presného rozsahu § 10 uvedeného zákona spôsobuje skutočné ťažkosti. S výnimkou toho, že v § 10 ods. 2 uvedeného zákona je výslovne uvedené rodné číslo a číslo sociálneho zabezpečenia, obsahuje totiž len všeobecný odkaz na „osobitné osobné údaje“ a „iné informácie, ktorých zverejnenie zákon zakazuje“³⁸.

49. Na žiadosť Súdneho dvora vnútroštátny súd spresnil, že osobitné údaje sú *a priori* údaje uvedené v § 2 ods. 8 litovského zákona o právnej ochrane osobných údajov, a to údaje týkajúce sa rasového alebo etnického pôvodu, politického, náboženského, filozofického alebo iného presvedčenia, členstva v odborových organizáciách, zdravotného stavu, sexuálnej orientácie osoby, ako aj informácie týkajúce sa odsúdenia tejto osoby v trestnom konaní, čo je definícia podobná definícii uvedenej v práve Únie.³⁹ Tento súd rovnako uviedol, že litovská právna úprava zakazuje zverejňovať nezanedbateľný súbor informácií a odkázal na niekoľko ustanovení vyššie uvedeného zákona, ktoré zakazujú zverejnenie rôznych typov údajov, z ktorých niektoré sú už uvedené v § 10 ods. 2 zákona o koordinácii záujmov, a iné, ktoré sa *a priori* neuvádzajú vo vyhlásení o záujmoch, ktoré sa musí podať Hlavnej komisii. Samotný vnútroštátny súd si kladie otázku, či pojem „iné informácie, ktorých zverejnenie zákon zakazuje“ neodkazuje v konečnom dôsledku len na informácie uvedené vo vyhláseniach osôb, ktorých údaje sú podľa zákona klasifikované ako utajované skutočnosti a/alebo ktoré pôsobia v spravodajských službách, v kontrarozviedke alebo v orgánoch činných v trestnom konaní, v zmysle § 10 ods. 1 zákona o koordinácii záujmov.⁴⁰

50. Zdá sa teda, že osoba pracujúca v litovskom verejnom sektore, ktorá je povinná podať Komisii vyhlásenie o záujmoch, je nútená analyzovať a skúmať na účely toho, aby sa pokúsila určiť, aké výnimky sú uvedené v § 10 zákona o koordinácii záujmov, a teda ktoré údaje sú v konečnom dôsledku „zverejniteľné“ bez toho, aby mala akúkoľvek istotu, pokiaľ ide o výsledok jej posúdenia.

51. Z hľadiska požiadavky predvídateľnosti je podľa môjho názoru sporný aj § 6 ods. 1 zákona o koordinácii záujmov, ktorý vyžaduje, aby osoba povinná podať vyhlásenie v tomto vyhlásení uviedla „blízke osoby alebo iné osoby alebo údaje, ktoré sú [jej] známe a ktoré by mohli viesť ku konfliktu záujmov“. Osoba povinná podať vyhlásenie teda čelí nemožnej alebo prinajmenšom nebezpečnej úlohe, kedy musí podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia určiť to, o čom sa domnieva, že *a priori* ovplyvní alebo by zrejme mohlo ovplyvniť nezávislý a objektívny výkon jej funkcie, a to s vedomím, že akékoľvek opomenutie v tejto súvislosti by jej mohlo byť následne vytknuté. Toto určenie situácie, ktorá predstavuje možný konflikt záujmov, je výlučne vecou zákonodarcu, a v žiadnom prípade nie vecou dotknutého občana.

52. V tomto kontexte treba pripomenúť, že z ochrany základného práva na rešpektovanie súkromného života vyplýva najmä možnosť akejkolvek fyzickej osoby ubezpečiť sa, že osobné údaje, ktoré sa jej týkajú, sú presné, a že sú spracovávané zákonným spôsobom.⁴¹ Účelom

³⁸ § 10 ods. 2 zákona o koordinácii záujmov ďalej stanovuje, že sa nezverejňujú údaje o druhej strane transakcie v prípade, že ide o fyzickú osobu.

³⁹ Článok 8 ods. 1 smernice 95/46 a článok 9 ods. 1 nariadenia GDPR. Otázka spracovávania osobných údajov týkajúcich sa odsúdenia v trestnom konaní a priestupkov sa riadi článkom 10 nariadenia GDPR.

⁴⁰ Možno rovnako dodať, že vnútroštátny súd sa pýta na rozsah zákazu zverejňovania osobitných osobných údajov z hľadiska toho, aké závery by si mohla verejnosť vyvodiť o sexuálnom živote alebo sexuálnej orientácii osoby povinnej podať vyhlásenie v prípade zverejnenia údajov týkajúcich sa mien jeho manžela/manželky, druha/družky alebo partnera.

⁴¹ Pozri rozsudok z 20. decembra 2017, Nowak (C-434/16, EU:C:2017:994, bod 57).

požiadavky predvídateľnosti je najmä umožniť tejto osobe posúdiť presný rozsah spracovávania jej údajov a rozhodnúť sa prípadne uplatniť svoje právo podať sťažnosť dozornému orgánu alebo podať súdny prostriedok nápravy proti prevádzkovateľovi, ak sa domnieva, že spracovávanie údajov, ktoré sa jej týkajú, predstavuje porušenie nariadenia GDPR.⁴² S prihliadnutím na vnútroštátne právo prináleží vnútroštátnemu súdu overiť, či právny základ pre dotknuté spracovávanie spĺňa požiadavku predvídateľnosti.⁴³

c) O proporcionalite

1) Úvodné poznámky

53. Považujem za potrebné poukázať na pripomienky litovskej a fínskej vlády, ktoré zdôrazňujú mieru voľnej úvahy ponechanú členským štátom pri určení spracovávania osobných údajov, ako je výslovne uznaná v článku 6 ods. 3 nariadenia GDPR. Je nesporné, že vnútroštátna právna úprava môže podľa uvedeného článku 6 ods. 3 nariadenia GDPR obsahovať osobitné ustanovenia s cieľom prispôbiť uplatňovanie tohto nariadenia, ktoré sa môžu týkať najmä všeobecných podmienok upravujúcich zákonnosť spracovávania, typy spracovávaných údajov a dotknuté osoby. Článok 6 ods. 3 uvedeného nariadenia však stanovuje, že ak sa takéto údaje spracovávajú na základe zákonnej povinnosti prevádzkovateľa, musí právo dotknutého členského štátu spĺňať cieľ verejného záujmu a byť primerané sledovanému oprávnenému cieľu. Okrem toho Súdny dvor jednoznačne rozhodol, že každé spracovávanie osobných údajov na to, aby bolo zákonné, musí spĺňať dve požiadavky, a to zodpovedať jednej zo zásad týkajúcich sa oprávnenosti spracovávania údajov uvedených v článku 7 smernice 95/46 alebo článku 6 nariadenia GDPR, ale tiež musí byť v súlade so zásadami týkajúcimi sa kvality údajov uvedenými v článku 6 tejto smernice alebo článku 5 tohto nariadenia, ktoré sú vyjadrením zásady proporcionality.⁴⁴

54. Na splnenie podmienok stanovených vo vyššie uvedených ustanoveniach je potrebné, aby zverejnenie časti informácií uvedených vo vyhláseniach o záujmoch na webovej stránke Hlavnej komisie skutočne zodpovedalo cieľu všeobecného záujmu definovanému v § 1 zákona o koordinácii záujmov bez toho, aby išlo nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa. Ako zdôrazňuje odôvodnenie 39 nariadenia GDPR, táto požiadavka nevyhnutnosti nie je splnená, ak sledovaný cieľ všeobecného záujmu možno primeraným spôsobom rovnako účinne dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré menej zasahujú do základných práv dotknutých osôb, najmä práv na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov zaručených článkami 7 a 8 Charty, pričom výnimky a obmedzenia zo zásady ochrany takýchto údajov sa musia uplatňovať v rámci toho, čo je nevyhnutné.⁴⁵ Okrem toho nemožno sledovať cieľ všeobecného záujmu bez zohľadnenia skutočnosti, že musí byť zosúladený so základnými právami dotknutými opatrením, a to náležitým vyvážením cieľa všeobecného záujmu a dotknutých práv.⁴⁶

⁴² Pozri články 77 a 79 nariadenia GDPR.

⁴³ Súdny dvor v rozsudku z 20. mája 2003, Österreichischer Rundfunk a i. (C-465/00, C-138/01 a C-139/01, EU:C:2003:294, body 79 a 80), usúdil, že táto otázka vyvstáva prípadne až po preskúmaní splnenia požiadavky proporcionality vo vzťahu k sledovaným cieľom.

⁴⁴ Pozri rozsudok zo 16. januára 2019, Deutsche Post (C-496/17, EU:C:2019:26, bod 57).

⁴⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2021, Latvijas Republikas Saeima (Pokutové body) (C-439/19, EU:C:2021:504, body 109 a 110).

⁴⁶ Pozri rozsudok zo 6. októbra 2020, Privacy International (C-623/17, EU:C:2020:790, bod 67).

2) O primeranosti opatrenia

55. Požiadavka proporcionality vyjadruje vzťah medzi sledovanými cieľmi a prostriedkami použitými k ich dosiahnutiu, a preto je nevyhnutné tieto ciele jasne a presne definovať.⁴⁷ Vnútroštátny súd, ako aj dotknuté osoby tvrdia, že cieľom dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy je zabezpečiť transparentnosť pri správe verejnej služby s cieľom posilniť dôveru občanov vo verejnú správu a umožniť im účinnú kontrolu toho, ako orgány s rozhodovacou právomocou nakladajú so štátnymi prostriedkami, ktoré im boli poskytnuté.

56. Ako však bolo pripomenuté vyššie, ciele dotknutého opatrenia sú definované v § 1 zákona o koordinácii záujmov a spočívajú v predchádzaní situáciám predstavujúcim konflikt záujmov a korupciu vo verejnom sektore posilnením bezúhonnosti a nestrannosti jeho predstaviteľov. Podľa informácií uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania teda cieľ transparentnosti v tomto ustanovení nie je výslovne uvedený.⁴⁸ Preto si možno položiť otázku, či je uverejnenie údajov o menách týkajúcich sa obsahu vyhlásenia o záujmoch na internete skutočne *vhodným* prostriedkom na dosiahnutie jediných účelov oficiálne uvedených vo vnútroštátnej právnej úprave, keďže účinnosť spoločenskej kontroly zo strany širokej verejnosti, ktorú toto rozsiahle zverejňovanie umožňuje, je podľa môjho názoru diskutabilná.⁴⁹

57. Zdá sa mi však rozumné domnievať sa, že všeobecný účel transparentnosti, ako je opísaný v predchádzajúcich bodoch vyššie, predstavuje v tomto prípade hlavný cieľ, ktorý implicitne, ale nevyhnutne vyplýva z § 1 zákona o koordinácii záujmov.⁵⁰ Pripomínam, že zásada transparentnosti je zakotvená v článkoch 1 a 10 ZEÚ, ako aj v článku 15 ZFEÚ a umožňuje najmä zaručiť väčšiu legitimitu, efektívnosť a zodpovednosť administratívy voči občanom v demokratickom systéme. V prípade, keď bol v právnej úprave výslovne uvedený cieľ zvýšenia transparentnosti pri využívaní finančných prostriedkov Spoločenstva a zlepšení riadneho finančného hospodárenia s týmito finančnými prostriedkami posilnením verejnej kontroly využívania dotknutých súm, Súdny dvor rozhodol, že uverejnenie údajov týkajúcich sa mien dotknutých oprávnených osôb a presných súm, ktoré získali, na internete, je spôsobilé zvýšiť transparentnosť v súvislosti s využívaním predmetnej poľnohospodárskej pomoci. Súdny dvor uviedol, že poskytnutie takýchto informácií občanom posilňuje verejnú kontrolu využívania pridelených súm a prispieva k optimálnemu využívaniu verejných zdrojov.⁵¹

3) O nevyhnutnosti opatrenia

58. Opatrenie je nevyhnutné, ak sledovaný legitímny cieľ nemožno dosiahnuť prostredníctvom rovnako primeraného, ale menej obmedzujúceho opatrenia. Inak povedané, možno ciele sledované zverejňovaním v elektronickej podobe, ktoré ukladá zákon o koordinácii záujmov,

⁴⁷ Súdny dvor v rozsudku z 27. septembra 2017, Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725, bod 111), poukazuje na zohľadnenie „presného účelu“ dotknutého opatrenia.

⁴⁸ Transparentnosť sa teda považuje za jednoduchý prostriedok umožňujúci dosiahnuť účely uvedené v zákone o koordinácii záujmov.

⁴⁹ Problematika kontroly vyhlásení o záujmoch podľa môjho názoru spočíva v zisťovaní toho, čo vo vyhláseniach nie je uvedené, overení existencie opomenutí, pokiaľ ide o podanie tohto vyhlásenia, ako vo veci samej, alebo o jeho obsah, čo je súčasťou vyšetrovania, ktoré v skutočnosti vedie orgán verejnej moci poverený kontrolou týchto vyhlásení s pomocou „demokratických asistentov“, akými sú tlač alebo mimovládne organizácie, ako je napríklad Transparency International, ktoré majú k dispozícii informácie, ktoré v niektorých prípadoch poskytnú oznamovatelia. V tomto kontexte sa na oboznámenie s vyhláseniami o záujmoch nevyžaduje uverejnenie v elektronickej podobe umožňujúce ich sprístupnenie neobmedzenému počtu osôb, keďže orgán verejnej moci, ktorý tieto vyhlásenia uchováva, ich môže na základe písomnej žiadosti, ktorá mu je predložená, sprístupniť k nahliadnutiu.

⁵⁰ Pozri precedентný rozsudok z 20. mája 2003, Österreichischer Rundfunk a i. (C-465/00, C-138/01 a C-139/01, EU:C:2003:294).

⁵¹ Pozri rozsudok z 9. novembra 2010, Volker und Markus Schecke a Eifert (C-92/09 a C-93/09, EU:C:2010:662, body 68 a 79).

dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré sú rovnako účinné, ale predstavujú menší zásah do práv osôb povinných podať vyhlásenie na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov? Odpoveď na túto otázku má byť podľa môjho názoru kladná, a to z viacerých dôvodov.

59. V prvom rade súhlasím s prístupom vnútroštátneho súdu, podľa ktorého podávanie vyhlásení o záujmoch Hlavnej komisii a kontrola, ktorú má tento orgán vykonávať, predstavujú vhodné prostriedky, ktoré sú dostatočné na dosiahnutie cieľa sledovaného zákonom o koordinácii záujmov. V tejto súvislosti som si vedomý toho, že sa odkláňam od prevládajúcej mienky, pokiaľ ide o požiadavku transparentnosti, ktorú možno označiť za „neodolateľnú“ a „neurotickú“⁵² a ktorá sa stala sama osebe cieľom a absolútnou demokratickou kardinálnou cnosťou. Domnievam sa, že verejný záujem sa nemusí nevyhnutne zhodovať so záujmom verejnosti⁵³ a že za zabezpečenie fungovania verejnej správy predchádzaním konfliktom záujmov a korupcii v zásade zodpovedá štát, ktorý nemôže v mene dogmy o transparentnosti prenášať na občanov kontrolu právnej úpravy, ktorá má zabezpečiť bezúhonnosť a nestrannosť predstaviteľov verejnej moci.

60. Konkrétne treba zdôrazniť, že dotknutá vnútroštátna právna úprava má predovšetkým preventívny cieľ. V tomto kontexte je povinnosť podať vyhlásenia o záujmoch orgánu verejnej moci, ktorý je poverený ich kontrolou, sama osebe spôsobilá zabezpečiť vo vzťahu k verejným činiteľom sledovaný odstrašujúci účinok, a to nezávisle na akomkoľvek rozsiahlom zverejňovaní časti obsahu týchto vyhlásení.

61. Okrem toho, hoci povinnosť podávať vyhlásenia o záujmoch je už vyjadrením transparentnosti, táto transparentnosť by sa zvýšila obnovením verejného a pravidelného výkonu činnosti nezávislého správneho orgánu, ktorý by bol, rovnako ako Komisia, poverený dohľadom nad správnym uplatňovaním mechanizmu vyhlásení o záujmoch. Možnosť uverejniť správu o potvrdených protichodných záujmoch, o nepodaní vyhlásenia a o vyhláseniach obsahujúcich nepravdivé informácie, ako i o opatreniach prijatých na základe týchto situácií, by umožnila posilniť dôveru občanov vo verejnú správu rovnako dobre, ak nie lepšie ako informácie v podobe neutrálnych údajov pochádzajúcich z vyhlásení zverejnených na internete.

62. Ďalej treba pripomenúť, že podľa článku 86 nariadenia GDPR osobné údaje v úradných dokumentoch, ktoré má v držbe orgán verejnej moci, môže daný orgán poskytnúť v súlade s právom Únie alebo právom členského štátu, ktorému orgán verejnej moci podlieha. Za týchto podmienok sa zdá relevantné vziať do úvahy to, aké informácie môže verejnosť získať od Hlavnej komisie ako orgánu verejnej moci, ktorý uchováva úradné dokumenty, ktorými sú vyhlásenia o záujmoch, na základe vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa prístupu verejnosti k dokumentom, pričom tento prístup musí byť v súlade so základnými právami na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov, ako to navyše výslovne vyžaduje uvedený článok 86.⁵⁴

63. Tento prístup, podľa ktorého možno oprávnený cieľ vnútroštátnej právnej úpravy priamo zabezpečiť kontrolou vyhlásení o záujmoch zo strany Hlavnej komisie, vyžaduje, aby mala táto Hlavná komisia k dispozícii ľudské, materiálne a právne zdroje, ktoré jej umožnia účinne plniť svoju úlohu.⁵⁵ Otázka proporcionality sa podľa môjho názoru týka predovšetkým prostriedkov, ktoré majú k dispozícii orgány verejnej moci poverené kontrolou situácie osôb povinných podať

⁵² CARCASSONNE, G.: Le trouble de la transparence. In: *Pouvoirs, Transparence et secret*. Apríl 2001, č. 97, s. 17 až 23.

⁵³ Pozri stanovisko pracovnej skupiny „WP29“ č. 2/2016.

⁵⁴ Pozri rozsudok z 22. júna 2021, Latvias Republikas Saeima (Pokutové body) (C-439/19, EU:C:2021:504, bod 120).

⁵⁵ V návrhu na začatie prejudiciálneho konania je uvedený stanovisko Hlavnej komisie, podľa ktorého tento orgán nedisponuje dostatočnými prostriedkami na kontrolu všetkých zhromaždených vyhlásení o záujmoch.

vyhlásenie vzhľadom na ich počet. Za týchto okolností prináleží vnútroštátnemu súdu, aby vzhľadom na vyššie uvedené úvahy overil, či nemožno cieľ vnútroštátnej právnej úpravy dotknutej vo veci samej dosiahnuť rovnako účinne len povinným podávaním vyhlásení o záujmoch Hlavnej komisii a kontrolou týchto vyhlásení, a vo všeobecnosti tejto právnej úpravy zo strany tohto orgánu.

64. Ak nie, v druhom rade uvádzam, že vzniká otázka proporcionality dotknutého spracovávania vzhľadom na typ zverejnených údajov. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podmienka týkajúca sa nevyhnutnosti spracovávania musí byť preskúmaná spoločne so zásadou takzvanej „minimalizácie údajov“ zakotvenou v článku 6 ods. 1 písm. c) smernice 95/46 a v článku 5 ods. 1 písm. c) nariadenia GDPR, podľa ktorej osobné údaje musia byť „primerané, relevantné a nie neúmerne vo vzťahu k účelom, na ktoré sú zhromažďované a/alebo ďalej spracované“⁵⁶.

65. Ako už bolo uvedené vyššie, predmetom zverejnenia v elektronickej podobe v súlade s § 10 dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy je len časť osobných údajov uvedených vo vyhláseniach o záujmoch. S výhradou výkladu tohto ustanovenia zo strany vnútroštátneho súdu môžu byť na internete zverejnené najmä mená a priezviská manžela/manželky, druha/družky alebo partnera osoby povinnej podať vyhlásenie a údaje o „blízkych osobách alebo iných osobách alebo údajoch, ktoré sú osobe povinnej podať vyhlásenie známe a ktoré by mohli viesť ku konfliktu záujmov“.

66. Hoci je v rámci cieľa predchádzania konfliktom záujmov a korupcii vo verejnom sektore relevantné požadovať ako súčasť obsahu vyhlásení o záujmoch informácie týkajúce sa situácie a činností manžela/manželky, druha/družky alebo partnera osoby povinnej podať vyhlásenie, sprístupnenie údajov týkajúcich sa mien týchto osôb a údajov o blízkych osobách alebo iných osobách, ktoré sú osobe povinnej podať vyhlásenie známe a ktoré by mohli viesť ku konfliktu záujmov, širokej verejnosti, ide podľa môjho názoru nad rámec toho, čo je nevyhnutné.⁵⁷ Cieľ všeobecného záujmu sledovaný dotknutou litovskou právnou úpravou možno podľa môjho názoru dosiahnuť tým, že by sa vo vyhlásení o záujmoch odkazovalo len na všeobecný pojem manžel/manželka, druh/družka alebo partner v závislosti od konkrétneho prípadu v spojení s relevantnými údajmi o záujmoch, ktoré majú tieto osoby v súvislosti s ich činnosťou.

67. Okrem toho pripomínam, že článok 25 nariadenia GDPR ukladá prevádzkovateľom povinnosť, aby v čase určenia prostriedkov spracovávania aj v čase samotného spracovávania prijali primerané technické a organizačné opatrenia, ako je pseudonymizácia,⁵⁸ ktoré sú určené na účinné zavedenie zásad ochrany údajov, ako je napríklad minimalizácia údajov, a začlenenie nevyhnutných záruk do spracovávania s cieľom splniť požiadavky tohto nariadenia a chrániť práva dotknutých osôb. Pseudonymizácia by mohla byť zavedená, pokiaľ ide o označenie manžela/manželky, druha/družky alebo partnera.

68. Nad rámec toho, čo je nevyhnutné, ide podľa môjho názoru aj zverejňovanie darov prijatých za posledných dvanásť kalendárnych mesiacov, ktorých hodnota presahuje 150 eur, ako aj informácií o transakciách uzavretých za to isté obdobie alebo o iných prebiehajúcich transakciách, ak ich hodnota presahuje 3 000 eur, pokiaľ tieto informácie zahŕňajú údaje o povahe darov a o predmete dotknutej transakcie. Toto spracovávanie sa zdá byť neprimerané,

⁵⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. decembra 2019, Asociația de Proprietari bloc M5A-Scara A (C-708/18, EU:C:2019:1064, bod 48).

⁵⁷ Ako spresňuje stanovisko pracovnej skupiny „WP29“ č. 2/2016, uverejnenie nepodstatných informácií týkajúcich sa súkromného života osoby na internete nie je z hľadiska dosiahnutia sledovaného cieľa odôvodnené.

⁵⁸ Článok 4 ods. 5 nariadenia GDPR definuje „pseudonymizáciu“ ako spracovávanie osobných údajov takým spôsobom, aby osobné údaje už nebolo možné priradiť konkrétnej dotknutej osobe bez použitia dodatočných informácií, pokiaľ sa takéto dodatočné informácie uchovávajú oddelene a vzťahujú sa na ne technické a organizačné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby osobné údaje neboli priradené identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osobe.

keďže vedie k rozsiahlemu zverejňovaniu údajov o majetku, ktorý vlastní osoba povinná podať vyhlásenie a jej rodinní príslušníci a ktorý môže mať značnú hodnotu (umelecké diela, šperky atď.), a vystavuje tak dotknuté osoby nebezpečenstvu, že sa stanú obeťami trestných činov.⁵⁹ Aj v tomto prípade sa na dosiahnutie sledovaného cieľa môže zdať ako postačujúce len samotné uvedenie darcov alebo druhej strany transakcie okrem fyzických osôb, ktoré sú už vylúčené podľa § 10 ods. 2 zákona o koordinácii záujmov.

69. V treťom rade treba uvažovať o proporcionalite dotknutého opatrenia z hľadiska určenia osôb povinných podať vyhlásenie, na ktoré sa vzťahuje povinnosť uverejniť údaje, ktoré sa ich týkajú, na internete.

70. Treba zdôrazniť, že v súlade s dotknutou vnútroštátnou právnou úpravou nezodpovedá zoznam osôb, na ktoré sa vzťahuje povinnosť podať vyhlásenie o záujmoch, užšiemu zoznamu osôb, ktorých údaje uvedené vo vyhláseniach sú následne zverejnené na internete. Do tejto druhej kategórie patria podľa zákona o koordinácii záujmov účinného v čase prijatia rozhodnutia napadnutého vo veci samej riaditeľa a zástupcovia riaditeľa verejnoprávnych združení alebo inštitúcií financovaných zo štátneho rozpočtu, alebo štátnych fondov, alebo z rozpočtu či fondov územnej samosprávy. Vzhľadom na toto postavenie je žalobca vo veci samej, ktorý je na základe tohto postavenia považovaný za osobu v obdobnom postavení ako zamestnanec vo verejnej službe, považovaný za osobu patriacu do osobnej pôsobnosti uvedeného zákona.

71. Dotknutá osoba je teda postavená na rovnakú úroveň ako volení zástupcovia, štátni úradníci a štátni zamestnanci, sudcovia, riaditelia akciových spoločností alebo spoločností s ručením obmedzeným, v ktorých štát alebo územný samosprávny celok vlastní akcie alebo podiely, s ktorými je spojená nadpolovičná väčšina hlasovacích práv, členovia správnej rady štátnych podnikov alebo podnikov územnej samosprávy alebo predsedovia a podpredsedovia politických strán. Takáto situácia môže podľa môjho názoru predstavovať neprímerané zaobchádzanie s predstaviteľmi verejnej správy v širšom zmysle, ktorí nie sú vystavení nebezpečenstvu konfliktu záujmov alebo korupcie v rovnakom rozsahu, ani nie sú v rovnako úzkom vzťahu s verejnosťou, ktorej dôvera vo vzťahu k predstaviteľom verejnej moci má byť zachovaná, či dokonca posilnená, keďže toto zaobchádzanie je nediferencované.

72. Iba existencia vážneho nebezpečenstva konfliktu záujmov alebo korupcie v súvislosti so správou vecí verejných, ktoré sú v záujme širokej verejnosti, môže odôvodniť, aby boli osobné údaje osôb povinných podať vyhlásenie, ktoré sú z titulu svojej volenej funkcie alebo povolania vystavené takému nebezpečenstvu, zverejnené na internete. Cieľ zvýšiť záruky bezúhonnosti a nestrannosti ostatných osôb povinných podať vyhlásenie, predchádzať konfliktom záujmov a korupcii vo verejnom sektore a posilniť dôveru verejnosti vo vzťahu k predstaviteľom verejnej moci je priamo zabezpečený kontrolou vyhlásení o záujmoch zo strany Hlavnej komisie. Vzhľadom na mimoriadne širokú škálu situácií, ktoré môžu nastať, nie je podľa môjho názoru možné taxatívnym spôsobom určiť objektívne kritériá umožňujúce charakterizovať existenciu tohto nebezpečenstva, ani vykonať systematicky relevantnú kategorizáciu verejných činiteľov.⁶⁰

⁵⁹ Pozri stanovisko pracovnej skupiny „WP29“ č. 2/2016.

⁶⁰ Pracovná skupina „WP29“ uvádza v bode 3.2.1 (s. 9) svojho stanoviska č. 2/2016, že by bolo relevantné rozlišovať na základe hierarchickej a rozhodovacej zodpovednosti po prvé medzi politickými predstaviteľmi, úradníkmi vo vysokých funkciách alebo inými verejne činnými osobami zastávajúcimi funkcie, ktoré zahŕňajú politickú zodpovednosť, po druhé pracovníkmi vo verejnej službe, ktorí nezastávajú volenú funkciu a vykonávajú len vedúce alebo riadiace funkcie, a po tretie bežnými zamestnancami vo verejnej službe, ktorí nemajú vlastné rozhodovacie právomoci.

73. Vnútroštátnemu súdu preto prináleží overiť, či sa za okolností, o aké ide vo veci samej, ktoré zahŕňajú najmä povahu a rozsah činnosti dotknutej verejnoprávnej inštitúcie vo vzťahu k verejnosti, rozhodovaciu právomoc žalobcu vo veci samej v oblasti používania alebo správy verejných zdrojov, ako aj výšku týchto zdrojov pridelených a vykázaných v rozpočte inštitúcie, možno domnievať, že dotknutá osoba je vzhľadom na svoje funkcie vystavená vážnemu nebezpečenstvu konfliktu záujmov a korupcie, ktoré môžu vážne ovplyvniť spoločnosť.⁶¹

74. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy sa podľa môjho názoru nezdá, že by ciele spočívajúce v predchádzaní konfliktom záujmov a korupcii vo verejnom sektore, zvýšení záruk bezúhonnosti a nestrannosti verejných činiteľov a posilnení dôvery občanov vo verejnú správu nemohli byť primerane dosiahnuté rovnako účinným spôsobom inými, menej zasahujúcimi prostriedkami. Nemožno preto považovať za preukázané, že uverejnenie osobných údajov osôb povinných podať vyhlásenie na internete je nevyhnutné na zabezpečenie týchto cieľov.⁶²

4) O zvážení dotknutých práv a záujmov

75. Aj za predpokladu, že dotknuté spracovávanie by bolo možné považovať za primerané a potrebné (*quod non*) na dosiahnutie sledovaných cieľov, nemožno ho však považovať za zákonné. Ďalej treba overiť, či základné práva osoby, na ktorú sa vzťahuje ochrana údajov, nemajú prednosť pred oprávneným záujmom, ktorý sleduje prevádzkovateľ, pričom posúdenie tejto podmienky vyžaduje, aby došlo k vyváženiu protichodných práv a záujmov v závislosti od konkrétnych okolností dotknutého prípadu, v rámci ktorého sa musí zohľadniť význam práv dotknutej osoby vyplývajúcich z článkov 7 a 8 Charty.⁶³ Súdny dvor v tejto súvislosti spresnil, že cieľu transparentnosti nemožno priznať automaticky prednosť pred právom na ochranu osobných údajov.⁶⁴

76. Kritérium týkajúce sa závažnosti zásahu do práv a slobôd dotknutej osoby predstavuje podstatnú náležitosť výkonu zváženania alebo vyváženia v každom jednotlivom prípade. Z tohto dôvodu treba vziať do úvahy najmä povahu dotknutých osobných údajov, predovšetkým prípadnú citlivú povahu týchto údajov, ako aj povahu a konkrétne spôsoby spracovávania dotknutých údajov, najmä počet osôb, ktoré majú prístup k týmto údajom, a podmienky prístupu k týmto údajom. Pri tomto vyvážení sú tiež relevantné primerané očakávania dotknutej osoby, že jej osobné údaje sa nebudú spracovávať, ak za okolností prejednávanej veci táto osoba nemôže rozumne očakávať neskoršie spracovávanie týchto údajov. Tieto okolnosti treba vyvážiť s dôležitosťou oprávneného záujmu, ktorý pre spoločnosť ako celok v prejednávanej veci sleduje dotknutá vnútroštátna právna úprava, keďže jej cieľom je v podstate zaručenie bezúhonnosti a nestrannosti subjektov pôsobiacich vo verejnom sektore a predchádzanie konfliktom záujmov a korupcii v tomto sektore.⁶⁵

⁶¹ Ďalej treba zdôrazniť, že litovská vláda v bode 19 svojich pripomienok výslovne uznáva nadbytočnosť, a teda neprimeranosť dotknutého spracovávania uplatňovaného vo vzťahu k predstaviteľom verejnoprávnych združení alebo inštitúcii financovaných zo štátneho rozpočtu, alebo štátnych fondov, alebo z rozpočtu či fondov územnej samosprávy, a to z dôvodu povinnosti podávať vyhlásenie o nestrannosti, ktorú im už ukladá vnútroštátna právna úprava o verejných zákazkách. Na základe tejto úvahy došlo k vypusteniu dotknutých osôb zo zoznamu osôb, na ktoré sa vzťahuje povinnosť podať vyhlásenie o záujmoch, ktorá je stanovená zákonom o koordinácii záujmov v znení účinnom od 1. januára 2020.

⁶² Pozri analogicky rozsudok z 22. júna 2021, Latvijas Republikas Saeima (Pokutové body) (C-439/19, EU:C:2021:504, bod 113).

⁶³ Pozri analogicky rozsudky z 11. decembra 2019, Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA (C-708/18, EU:C:2019:1064, body 40 a 52), a zo 17. júna 2021, M.I.C.M. (C-597/19, EU:C:2021:492, body 105, 106 a 111), ktoré sa týkajú troch kumulatívnych podmienok zákonného spracovávania na základe článku 7 písm. f) smernice 95/46 alebo článku 6 ods. 1 písm. f) nariadenia GDPR.

⁶⁴ Pozri rozsudok z 9. novembra 2010, Volker und Markus Schecke et Eifert (C-92/09 a C-93/09, EU:C:2010:662, bod 85).

⁶⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. decembra 2019, Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA (C-708/18, EU:C:2019:1064, body 56 až 59).

77. Pokiaľ ide o závažnosť zásahu do práv, treba predovšetkým zdôrazniť, že dotknuté spracovávanie sa netýka výlučne osoby povinnej podať vyhlásenie, ktorá je individuálne a priamo dotknutá z titulu svojho postavenia verejného činiteľa, ale aj jej manžela/manželky, partnera alebo druha/družky a prípadne blízkych osôb alebo iných osôb, ktoré sú osobe povinnej podať vyhlásenie známe a ktoré by mohli viesť ku konfliktu záujmov podľa § 6 ods. 1 zákona o koordinácii záujmov. Možno si veľmi dobre predstaviť, že pojem „blízke osoby“ by mohol zahŕňať najmä deti a rodičov osoby povinnej podať vyhlásenie, čo potenciálne vedie k tomu, že by sa na internete mohli uverejniť údaje týkajúce sa mien všetkých členov rodiny spolu s presnými údajmi o činnosti dotknutých osôb.

78. Je nesporné, že dotknuté spracovávanie vedie k tomu, že osobné údaje vyššie uvedených osôb sú sprístupnené neurčitému počtu osôb. Používatelia internetu sa môžu po tom, ako boli tieto údaje uverejnené na webovej stránke Komisie, s nimi voľne oboznamovať a prípadne ich uchovávať alebo šíriť. Navyše organizácia a zoskupenie informácií uverejnených na internete uskutočnené vyhľadávачmi s cieľom zjednodušiť ich použíateľom prístup k nim, môžu v prípade, že sa ich vyhľadávanie uskutoční na základe mena fyzickej osoby, viesť k tomu, že títo používatelia prostredníctvom zoznamu výsledkov získajú štruktúrovaný prehľad informácií o tejto osobe dostupných na internete, ktoré im umožnia vyhotoviť viac či menej podrobný profil dotknutej osoby.⁶⁶ Takýto režim sprístupnenia môže viesť k situácii, keď sú tieto údaje oznámené osobám, ktoré sa z dôvodov nesúvisiacich s cieľom všeobecného záujmu predchádzať konfliktom záujmov a korupcii vo verejnom sektore usilujú získať informácie o majetkovej situácii osoby povinnej podať vyhlásenie a o členoch jej rodiny, pokiaľ ide o vlastníctvo akcií, finančné investície, hnutelný alebo nehnuteľný majetok, čo sú informácie, ktoré môžu byť uvedené vo vyhláseniach o záujmoch, ktoré sa musia zverejňovať.⁶⁷ Toto sprístupnenie môže dotknuté osoby vystaviť opakovanej cielenej reklame, obchodnému podomovému predaju, či dokonca nebezpečenstvu, že sa stanú obeťami trestných činov.

79. Za týchto okolností dotknuté spracovávanie podľa môjho názoru predstavuje závažný zásah do základných práv na rešpektovanie súkromného života a ochranu osobných údajov dotknutých osôb. Toto konštatovanie je spôsobilé opodstatniť záver, že dotknutá vnútroštátna právna úprava *a priori* nezabezpečuje primeranú rovnováhu, pokiaľ ide o zohľadnenie týchto práv a záujmov. Faktom zostáva, že litovská vláda správne zdôrazňuje, že zváženie dotknutých práv a záujmov musí zahŕňať mieru korupcie zistenú vo verejnom sektore, ktorá odôvodňuje, aby každý členský štát prijal prostriedky, ktoré považuje za najvhodnejšie, s cieľom bojovať proti tomuto javu. Treba totiž konštatovať, že záujem verejnosti na prístupe k informáciám sa dokonca aj v rámci Únie môže v jednotlivých členských štátoch líšiť, takže výsledok vyváženia, ktorý treba vykonať medzi týmto záujmom na jednej strane a právami na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov dotknutej osoby na strane druhej, nemusí byť nevyhnutne ten istý pre všetky členské štáty.⁶⁸ Skutočný stav a rozsah korupcie vo verejnej službe v prejednávanej veci predstavujú podľa môjho názoru osobitné okolnosti veci samej, ktorých posúdenie prináleží vnútroštátnemu súdu.⁶⁹

⁶⁶ Pozri rozsudok z 24. septembra 2019, GC a i. (Odstránenie odkazu na citlivé údaje) (C-136/17, EU:C:2019:773, bod 36).

⁶⁷ Pozri rozsudok z 22. júna 2021, Latvijas Republikas Saeima (Pokutové body) (C-439/19, EU:C:2021:504, bod 118).

⁶⁸ Pozri rozsudok z 24. septembra 2019, Google (Územná pôsobnosť odstránenia odkazov) (C-507/17, EU:C:2019:772, bod 67).

⁶⁹ Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júna 2021, M.I.C.M. (C-597/19, EU:C:2021:492, bod 111).

3. O druhej prejudiciálnej otázke

80. Treba pripomenúť, že § 10 ods. 2 zákona o koordinácii záujmov stanovuje všeobecný zákaz uverejňovania osobných údajov patriacich do osobitných kategórií bez akéhokoľvek obmedzenia tohto zákazu. Vykonanie uvedeného opatrenia spôsobuje podľa vnútroštátneho súdu ťažkosti, čo tento súd vedie k tomu, aby sa obrátil na Súdny dvor s otázkou, ktorou sa v podstate pýta na rozsah pojmu „osobitné kategórie osobných údajov“ uvedeného v článku 9 ods. 1 nariadenia GDPR v práve Únie.

81. Tento článok, ktorý v pozmenenom znení preberá článok 8 ods. 1 smernice 95/46, stanovuje, že sa zakazuje spracovávanie osobných údajov, ktoré odhaľujú rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženské alebo filozofické presvedčenie, alebo členstvo v odborových organizáciách, a spracovávanie genetických údajov, biometrických údajov na individuálnu identifikáciu fyzickej osoby, údajov týkajúcich sa zdravia alebo údajov týkajúcich sa sexuálneho života alebo sexuálnej orientácie fyzickej osoby.⁷⁰

82. Vnútroštátny súd sa domnieva, že aj keď sa údaje, ktoré *stricto sensu* patria do osobitných kategórií, neuverejňujú na webovej stránke Hlavnej komisie, používateľ internetu môže z niektorých údajov, ktorých uverejnenie je v súlade s § 10 ods. 1 zákona o koordinácii záujmov povinné, vyvodit' citlivé informácie, najmä pokiaľ ide o politické názory, členstvo v odborových organizáciách alebo sexuálnu orientáciu osoby povinnej podať vyhlásenie.⁷¹ V tejto súvislosti je totiž nesporné, že hoci údaje týkajúce sa mien manžela/manželky, druha/družky alebo partnera osoby povinnej podať vyhlásenie samy osebe nepredstavujú citlivé údaje, ich uverejnenie na internete môže verejnosti odhaliť informácie o sexuálnom živote alebo sexuálnej orientácii osoby povinnej podať vyhlásenie a jej/jeho manžela/manželky, druha/družky alebo partnera.

83. Treba teda zodpovedať otázku, či sa má článok 9 ods. 1 nariadenia GDPR alebo článok 8 ods. 1 smernice 95/46 vykladať v tom zmysle, že sa vzťahujú aj na spracovávanie osobných údajov, ktoré *a priori* nie sú citlivé, ale prostredníctvom myšlienkového pochodu spočívajúceho v spojení súvislostí a/alebo vyvodení umožňujú nepriame oboznámenie sa s údajmi, ktoré majú takýto charakter. Litovská vláda s takýmto výkladom nesúhlasí, keďže by podstatne sťažil, alebo dokonca znemožnil spracovávanie niektorých údajov, a teda aj dosiahnutie sledovaného oprávneného cieľa, ako je uverejnenie údajov týkajúcich sa manžela/manželky, druha/družky alebo partnera na účely predchádzania konfliktom záujmov a korupcii vo verejnom sektore. Článok 9 ods. 1 nariadenia GDPR alebo článok 8 ods. 1 smernice 95/46 sa vzťahuje len na spracovávanie, ktorého jasným cieľom je spracovávať osobné údaje, ktoré zo svojej podstaty patria do osobitných kategórií,⁷² čo je v prejednávanej veci vzhľadom na zákaz uverejnenia citlivých údajov uvedený v § 10 ods. 2 zákona o koordinácii záujmov vylúčené.

⁷⁰ Článok 8 ods. 1 smernice 95/46 stanovuje, že členské štáty zakážu spracovávanie osobných údajov prezrádzajúcich rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženské alebo filozofické presvedčenia, členstvo v odborových zväzoch, ako aj spracovávanie údajov týkajúcich sa zdravia alebo sexuálneho života.

⁷¹ Uvádzam, že členstvo v politických stranách a odborových organizáciách nie je podľa § 6 ods. 4 zákona o koordinácii záujmov súčasťou informácií, ktoré sa musia uviesť vo vyhlásení o záujmoch, a podmienky, za ktorých by sa tieto informácie mohli nepriamo sprístupniť, vnútroštátny súd nespresňuje.

⁷² Litovská vláda v tejto súvislosti odkazuje na Usmernenia Európskeho výboru pre ochranu osobných údajov č. 3/2019 k spracovávaniu osobných údajov prostredníctvom kamerových zariadení vydané Európskym výborom pre ochranu údajov dňa 29. januára 2020 (https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201903_video_devices_fr.pdf).

84. Podľa ustálenej judikatúry je pri výklade ustanovenia práva Únie potrebné zohľadniť nielen jeho doslovné znenie, ale aj kontext, v ktorom sa nachádza, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou.⁷³

85. Zo znenia článku 9 ods. 1 nariadenia GDPR v prvom rade vyplýva, že toto nariadenie rozlišuje tri spracovávanie v závislosti od typu dotknutých údajov, a to i) spracovávanie osobných údajov, ktoré „odhaľujú“ rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženské alebo filozofické presvedčenie, alebo členstvo v odborových organizáciách; ii) spracovávanie genetických údajov, biometrických údajov na individuálnu identifikáciu fyzickej osoby, a iii) spracovávanie údajov „týkajúcich sa“ zdravia alebo údajov „týkajúcich sa“ sexuálneho života alebo sexuálnej orientácie fyzickej osoby. Toto znenie čiastočne preberá znenie článku 8 ods. 1 smernice 95/46, podľa ktorého členské štáty zakážu spracovávanie osobných údajov „prezrádzajúcich“ rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženské alebo filozofické presvedčenia, členstvo v odborových zväzoch a spracovávanie údajov „týkajúcich sa“ zdravia alebo sexuálneho života. Použitie slovesa „odhaliť“, prípadne „prezradiť“, je v súlade so zohľadnením spracovávanie, ktoré sa netýka len údajov, ktoré sú zo svojej podstaty citlivé, ale nepriamo umožňuje sprístupnenie na základe myšlienkového pochodu spočívajúceho vo vyvedení alebo v spojení súvislostí. To podľa môjho názoru neplatí pre výraz „týkajúci sa“, ktorý vyžaduje priamejšiu a bezprostrednejšiu súvislosť medzi spracovávaním a dotknutými údajmi posudzovanými z hľadiska ich vlastnej povahy.⁷⁴ Z exegetickej analýzy, zdá sa, vyplýva záver, že spracovávanie týkajúce sa osobitných kategórií osobných údajov je definované rôzne s prihliadnutím na typ dotknutých citlivých údajov, čo podľa môjho názoru nie je žiaduce.⁷⁵

86. Ďalej uvádzam, že pokiaľ ide prinajmenšom o biometrické údaje, normotvorca Únie v odôvodnení 51 a v článku 9 ods. 1 nariadenia GDPR spresnil, že spracovávanie fotografií by sa nemalo systematicky považovať za spracovávanie osobitných kategórií osobných údajov, pretože vymedzenie pojmu biometrické údaje sa na ne bude vzťahovať len v prípadoch, keď sa spracovávajú osobitnými technickými prostriedkami „na účely“ jedinečnej identifikácie fyzickej osoby. Účelový prístup, ktorý obhajuje litovská vláda, je tu, zdá sa, zakotvený len pre biometrické údaje.

87. V druhom rade zastávam tiež názor, že je relevantné spojiť otázku určenia osobitných kategórií osobných údajov s otázkou definície pojmu „identifikovateľná fyzická osoba“, t. j. fyzická osoba, ktorú možno identifikovať priamo alebo „nepriamo“, najmä odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu tejto fyzickej osoby.⁷⁶ Európsky normotvorca teda volí realistický prístup, keď zohľadňuje možnosť zistiť informáciu na základe spojenia súvislostí a zoskupenia rôznych prvkov.

⁷³ Pozri rozsudok zo 6. júna 2013, MA a i. (C-648/11, EU:C:2013:367, bod 50 a citovaná judikatúra).

⁷⁴ Treba uviesť, že pokiaľ ide o „údaje týkajúce sa zdravia“, článok 4 bod 15 nariadenia GDPR ich definuje ako osobné údaje „týkajúce sa“ fyzického alebo duševného zdravia fyzickej osoby vrátane údajov o poskytovaní služieb zdravotnej starostlivosti, ktorými sa „odhaľujú“ informácie o zdravotnom stave tejto osoby, čo je definícia, ktorá je odlišná a širšia, ako je definícia uvedená v článku 8 smernice 95/46.

⁷⁵ Musím uviesť, že znenie v španielskom, talianskom, portugalskom a anglickom jazyku je podobné zneniu vo francúzskom jazyku, na rozdiel od znenia v nemeckom („Die Verarbeitung personenbezogener Daten, aus denen die rassische und ethnische Herkunft, politische Meinungen, religiöse oder weltanschauliche Überzeugungen oder die Gewerkschaftszugehörigkeit hervorgehen, sowie die Verarbeitung von genetischen Daten...“) a estónskom jazyku (kde je v súvislosti so všetkými citlivými údajmi použitý výraz „ilmneb“), ktoré sú jednotnejšie.

⁷⁶ Článok 2 písm. a) smernice 95/46 a článok 4 ods. 1 nariadenia GDPR.

88. V treťom rade treba pripomenúť, že ako vyplýva z článku 1 a odôvodnenia 10 smernice 95/46, ako aj z článku 1 a odôvodnenia 4 nariadenia GDPR, cieľom týchto dvoch predpisov je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb, najmä ich právo na súkromný život v súvislosti so spracovávaním osobných údajov, ktoré sa ich týkajú.⁷⁷ V prípade spracovávania citlivých údajov ide o sledovanie cieľa osobitnej a posilnenej ochrany vzhľadom na významné riziká pre základné práva a slobody, ktoré sú s týmto typom spracovávania spojené.⁷⁸ Riešenia, ktoré Súdny dvor prijal vo svojich rozhodnutiach v prejudiciálnom konaní, vyjadrujú zohľadnenie tohto cieľa.

89. Súdny dvor na otázku vnútroštátneho súdu, či údaj o tom, že si určitá osoba poranila nohu a je čiastočne práceneschopná, je osobným údajom týkajúcim sa zdravia v zmysle článku 8 ods. 1 smernice 95/46, odpovedal kladne, pričom uviedol, že vzhľadom na predmet tejto smernice treba v súvislosti s výrazom „údaje týkajúce sa zdravia“ použitým v jej článku 8 ods. 1 uplatniť „extenzívny výklad“ tak, aby zahŕňal informácie týkajúce sa všetkých zložiek zdravia človeka, a to tak fyzických, ako aj duševných.⁷⁹

90. Súdny dvor rozhodol, že výklad článku 8 ods. 1 a 5 smernice 95/46 alebo článku 9 ods. 1 a článku 10 nariadenia GDPR, ktorý by *a priori* a vo všeobecnosti vylučoval činnosť vyhľadávaca z uplatňovania osobitných požiadaviek, ktoré tieto ustanovenia stanovujú na účel spracovávania tam vymedzených osobitných kategórií údajov, by bol v rozpore s účelom uvedených ustanovení, ktorým je zabezpečiť „zvýšenú ochranu“ v prípade takéhoto spracovávania, pričom, ako vyplýva aj z odôvodnenia 33 tejto smernice a odôvodnenia 51 tohto nariadenia, ich spracovávanie môže vzhľadom na osobitnú citlivosť týchto údajov predstavovať obzvlášť závažný zásah do základných práv na rešpektovanie súkromného života a ochranu osobných údajov zaručených článkami 7 a 8 Charty.⁸⁰

91. Za týchto podmienok nemožno pripustiť, aby spracovávanie osobných údajov, ktoré môže viesť k nepriamemu sprístupneniu citlivých údajov dotknutej osoby, bolo vyňaté z povinností a záruk stanovených smernicou 95/46 a nariadením GDPR, čo by ohrozilo potrebný účinok týchto aktov a účinnú a úplnú ochranu slobôd a základných práv fyzických osôb, ktoré sa usilujú zaručiť, najmä práva na rešpektovanie súkromného života v súvislosti so spracovávaním osobných údajov, ktorému tieto akty priznávajú osobitnú dôležitosť, ako to potvrdzujú najmä článok 1 ods. 1 a odôvodnenia 2 a 10 tejto smernice a článok 1 ods. 2 a odôvodnenia 1 a 4 nariadenia GDPR.⁸¹ Inak povedané, skutočnosť, že sa široká verejnosť nepriamo dozvie informácie najmä o sexuálnom živote alebo sexuálnej orientácii osoby povinnej podať vyhlásenie a jej/jeho manžela/manželky, druha/družky alebo partnera, nemožno považovať za poľutovaniahodnú vedľajšiu ujmu, ktorá je ale prijateľná z hľadiska účelu spracovávania, ktorého predmetom nie sú *a priori* citlivé údaje, či ktoré dokonca použitie takýchto údajov výslovne zakazuje tak, ako v prejednávanej veci.

92. Toto riešenie je podľa môjho názoru v súlade s prístupom Súdneho dvora, ktorý nad rámec formálneho hľadiska vykonáva vecnú analýzu dotknutého spracovávania, aby overil jeho skutočný rozsah, pokiaľ ide o typ spracovávaných údajov. Súdny dvor sa pri posudzovaní proporcionality vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá umožňuje štátnemu orgánu uložiť poskytovateľom služieb elektronických komunikácií, na účely zabezpečenia národnej bezpečnosti, povinnosť rozsiahleho a nediferencovaného prenosu odovzdávania údajov o prenose dát a polohe, domnieval, že zásah,

⁷⁷ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. mája 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317, bod 66).

⁷⁸ Pozri odôvodnenia 51 a 53 nariadenia GDPR.

⁷⁹ Pozri rozsudok zo 6. novembra 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 50).

⁸⁰ Pozri rozsudok z 24. septembra 2019, GC a i. (Odstránenie odkazu na citlivé údaje) (C-136/17, EU:C:2019:773, point 44).

⁸¹ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. mája 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317, bod 58).

ktorý predstavuje takéto odovzdávanie, do práva zakotveného v článku 7 Charty, treba považovať za obzvlášť závažný najmä vzhľadom na „citlivú povahu informácií, ktoré môžu z týchto údajov vyplývať“.⁸²

93. Súdny dvor vo svojom stanovisku o zlučiteľnosti zamýšľanej dohody medzi Kanadou a Európskou úniou o prenose a spracovaní údajov z osobného záznamu o cestujúcom⁸³ s článkom 16 ZFEÚ, ako aj článkami 7 a 8 a článkom 52 ods. 1 Charty, analyzoval existenciu zásahu do základného práva na ochranu osobných údajov, ktorý zaručuje článok 8 Charty. Súdny dvor v tejto súvislosti uviedol, že aj keď sa v prípade niektorých z týchto údajov, posudzovaných samostatne, nezdá, že by odhaľovali dôležité informácie o súkromnom živote dotknutých osôb, nič to nemení na tom, že uvedené údaje, ak sú posudzované spoločne, môžu okrem iného odhaliť celú cestovnú trasu, cestovné zvyky, vzťahy, ktoré existujú medzi dvomi alebo viacerými osobami, ako aj informácie o finančnej situácii cestujúcich v leteckej doprave, ich stravovacích návykoch alebo o ich zdravotnom stave, a „mohli by tiež poskytnúť také citlivé informácie o týchto cestujúcich“. Súdny dvor pri posudzovaní nevyhnutnosti zásahov spôsobených zamýšľanou dohodou, pokiaľ ide o údaje cestujúcich v leteckej doprave, ktorých sa táto dohoda týka, zdôraznil, že hoci žiadna z 19 rubriek nachádzajúcich sa v prílohe k tejto dohode výslovne neuvádza citlivé údaje, mohli by tieto údaje napriek tomu spadať pod niektorú z týchto rubriek.

94. Takýto prístup spôsobuje určité ťažkosti. Zvlášť pozorne treba posúdiť určenie účelov, ale najmä prostriedkov spracovávania, vrátane potenciálneho spracovávania citlivých údajov (ktoré je vo veci samej ľahko identifikovateľné). Ide však len o navrhnutú ochranu údajov, ktorú už vyžaduje článok 25 nariadenia GDPR. Okrem toho je podľa môjho názoru nesprávne odvolávať sa, ako to robí litovská vláda, na negatívny dôsledok vyplývajúci z nemožnosti vykonať niektoré spracovávania, ako je spracovávanie, o ktoré ide vo veci samej. Treba zdôrazniť, že zákaz spracovávania osobitných kategórií osobných údajov je relatívny, pričom určité výnimky a odchýlky sú stanovené v článku 8 ods. 2 až 4 smernice 95/46 a v článku 9 ods. 2 nariadenia GDPR, v ktorom je uvedených najmenej desať prípadov zákonného spracovávania citlivých údajov. V tejto súvislosti poznamenávam, že dotknuté spracovávanie mohlo byť právom založené na článku 8 ods. 4 smernice 95/46, ktorý bol v pozmenenom znení prebratý do článku 9 ods. 2 písm. g) nariadenia GDPR,⁸⁴ ak by sa litovský zákonodarca nerozhodol zakázať uverejňovania citlivých údajov.⁸⁵

⁸² Rozsudok zo 6. októbra 2020, Privacy International (C-623/17, EU:C:2020:790, bod 71).

⁸³ Stanovisko 1/15 (Dohoda PNR EÚ-Kanada), z 26. júla 2017 (EU:C:2017:592).

⁸⁴ Článok 8 ods. 4 smernice 95/46 uvádza, že pod podmienkou poskytnutia vhodných bezpečnostných opatrení môžu členské štáty z dôvodu závažného verejného záujmu stanoviť výnimky okrem tých, ktoré boli stanovené v odseku 2, a to prostredníctvom vnútroštátnej právnej úpravy alebo rozhodnutím dozorného orgánu. Článok 9 ods. 2 písm. g) nariadenia GDPR stanovuje, že zákaz sa neuplatňuje, ak je spracovávanie nevyhnutné z dôvodov významného verejného záujmu na základe práva Únie alebo práva členského štátu, ktoré sú primerané vzhľadom na sledovaný cieľ, rešpektujú podstatu práva na ochranu údajov a stanovujú vhodné a konkrétne opatrenia na zabezpečenie základných práv a záujmov dotknutej osoby.

⁸⁵ Navrhovaný výklad článku 8 ods. 1 smernice 95/46 a článku 9 ods. 1 nariadenia GDPR by mal za následok, že na zverejnenie údajov týkajúcich sa mien manžela/manželky, druha/družky alebo partnera osoby povinnej podať vyhlásenie na internete by sa vzťahoval zákaz spracovávania citlivých údajov stanovený v § 10 ods. 2 zákona o koordinácii záujmov, čo by znamenalo, že v rámci posúdenia nevyhnutnosti dotknutého opatrenia by bola jeho analýza bezpredmetná.

V. Návrh

95. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor na otázky, ktoré položil Vilniaus apygardos administracinis teismas (Krajský správny súd Vilnius, Litva), odpovedal takto:

1. Články 6 a 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov a články 5 a 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov), v spojení s článkami 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie, sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej časť osobných údajov uvedených vo vyhlásení o záujmoch, ktoré musí podať každý riaditeľ verejnoprávnej inštitúcie financovanej z verejných zdrojov, musí byť uverejnená na webovej stránke orgánu verejnej moci povereného zhromažďovaním týchto vyhlásení a kontrolou ich obsahu v prípade, že takéto opatrenie nie je vhodné a nevyhnutné na účely dosiahnutia cieľov spočívajúcich v predchádzaní konfliktom záujmov a korupcii vo verejnom sektore, zvýšení záruk bezúhonnosti a nestrannosti verejných činiteľov a posilnení dôvery občanov vo verejnú správu.
2. Článok 8 ods. 1 smernice 95/46 a článok 9 ods. 1 nariadenia 2016/679 v spojení s článkami 7 a 8 Charty základných práv sa majú vykladať v tom zmysle, že uverejnenie obsahu vyhlásení o záujmoch na webovej stránke orgánu verejnej moci povereného ich zhromažďovaním a kontrolou ich obsahu, ktoré môže nepriamo sprístupniť citlivé údaje, ako sú uvedené v týchto prvých dvoch článkoch, predstavuje spracovávanie osobitných kategórií osobných údajov.